

LIETUVIAI PIGIAUSIA
DARBO JĖGA...

Jau buvo minėta, kad New Yorke-Bostone išleistas inžinierių-architektų metraštis sujaudino maskvinio kolonializmo teisintojus Vilniuje.

"Kultūrmaynibinis" laikraštis GIMTASIS KRAŠTAS (geg. 15) pasikvietė talkon ekonomistą net iš mokslų akademijos, kurs apsiėmė sukritikuoti metraščio duomenis ir išvadas. Tas ekonomistas, vardu-pavarde Petras Stanikas, metraštį kritikavo neperdaug narsiai ir gana paviršutiniškai — išėjo ne tiek akademiko kritika, kiek trafaretiško publicisto "atsispyjau-dymas". Bet iš to išėjo vis tiek netgi dvejopos naudos. Viena, Lietuvoj — jei kas nebus patinęję tą rašinį paskaityt — tapo šiek tiek atskleista, ką laisvai kalbėti galintieji lietuviai mano ir samprotauja apie dabartinį Lietuvos supramoninimą. Antra, ir išeiviams tapo dar kartą gana vaizdžiai parodyta, kokią miglą maskviniai kolonistai duoda

pūsti Lietuvos žmonėms į akis, ir kaip jų pareigūnai bei advokatai tą uždavinį vykdo.

Arčiau prie tiesos

Ligšiol kolonistų advokatai be atvangos kaišioja į akis Dubasovo statistikos teigimą, kad pramonė Lietuvoj dabar jau esanti 16 kartų didesnė, negu buvusi 1940 metais.

Iš tolo tokio teigimo klausantieji neturi kaip nei įsitikinti, ar tai tiesa, nei atmesti tą teigimą, kaip netiesą. Todėl išeivių reakcija buvo ne tą "16 kartų" ginčyti, o kelti visai kitą klausimą, būtent — nejaugi jūs manot, kad Lietuva be raudonųjų ir rudųjų "vaduotojų" įsikišimo būtų stovėjusi vietoj, ir savo pramonės nebūtų atitinkamai išsiugdžiusi per tuos beveik tris dešimtmečius?

Tas klausimas, atrodo, bus pasiekęs daugelį ausų ir Lietuvoj. Arba jis galėjo dažnam ir savaime taip pat ir tenai kilti. Turbūt dėlto G. K. redakcijos pasikvietė ekonomistas P. S. "pasitaiso". Esą, "Niekas nesi-ruošia įrodinėti, kad pramonė būtų stovėjusi vietoje, esant kapitalistinei santvarkai". Tai jau daug geriau. Jau ryžtamasi stotis kiek arčiau prie tiesos. Nors tiksliau būtų, jei sakyti, kad "nuo šiol nebesiruošiam", kadangi ligšiol ir statistika ir propaganda, kalbėdama apie viską, ne tik apie pramonę, tebeimplikuoja mintį, kad tik dabar Lietuvoja pažanga, o iki bolševizmo būta tik sustingimo ar net atžangos...

Pripažinęs, kad ir "kapitalistinėj santvarkoj" Lietuvos pramonėje galėjo būti pažangos, P. S. savo prielaidą skubėjo apriboti maždaug beveik trečdaliu dabartinio pažangos masto. Atseit, prileidžia, kad Lietuvos pramonė ir be rusų įsikišimo galėjo ligi šiol išaugti, kad ir ne 16 kartų, bet vis gal net kokius penkis kartus...

Nors tai ne faktas, o tik prielaida, bet — kai iš rusiškos tezės gynėjo — tai labai gera prielaida ir labai palanki nuomonė apie nepriklausomos Lietuvos turėtąs galimybes. Nes per tris dešimtmečius penkeriopa natūraliai išugdyta sava pramonė be abejonės būtų daug geresnis dalykas, negu tegu ir 16 kartų padidinta, bet svetima pramonė.

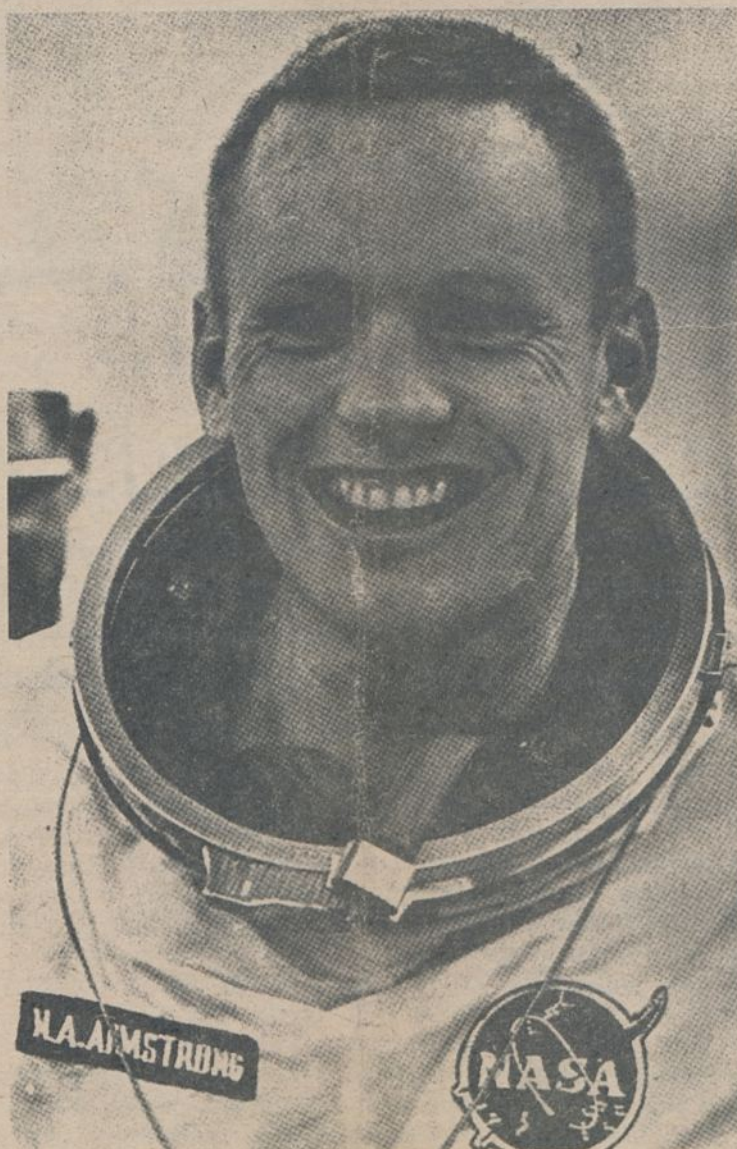
Visi kėlė kojas į Lietuvą?

Neskaityt minėtojo žingsnelio artyn prie teisybės, visos kitos žmonėms į akis pučiamosios miglos tebėra iš esmės tokios pačios, kaip prie 10, 20 ar beveik 30 metų. Viena iš tokių miglų yra visu šimtu nuosimčių prorusiška tezė, anot kurios "šiandien kalbėti apie Lietuvos pramonės laimėjimus galima tik todėl, kad ją vystyti padėjo visos tarybinės respublikos".

Bet ir toks šilkinis teigimas, jei tik išverstas į tikrovinę kalbą, irgi patvirtina, kad nėra nė kalbos apie sava Lietuvos pramonę, kadangi Lietuvoj dabar pra-

(Nukelta į 3 psl.)

PIRMIEJI ŽMONĖS MĖNULYJE

Šį trečiadienį iš Cape Kennedy pakils istoriniam skrydžiui APOLLO 11 su trimis amerikiečiais astronautais Armstrong, Aldrin ir Collins. Armstrong ir Aldrin bus pirmieji žmonės ateinantį sekmadienį iškėlę koją į mėnulį, gi Collins pasiliks erdvėlaivyje skriedamas aplink mėnulį ir laukdamas jų sugrįžimo. Šį istorinį skrydį perdavinės viso pasaulio televizija ir žmonės galės būti liudininkais dar prieš keletą metų neįtikėtino laimėjimo. Viršuje Armstrong, kuris pirmasis išlips į mėnulį ir dešinėje Aldrin, jei viskas gerai seksis, į mėnulį išlips antruoju.

MASKVA IR PEKINAS

TEISINIAI, IDEOLOGINIAI IR PRAKTIŠKI GINČO MOMENTAI

Naujų sovietų — kiniečių pasienio susirėmimų šviesoje verta kiekilgėliau sustoti prie tų priežasčių, kurios prie tų susirėmimų veda. Aplamai imant sakoma, kad kiniečiai godžiai žiūri į Sibiro plotus, kuriuos norėtų vienaip ar kitaip įsigyti savo sparčiai dauginančiai tautai. Istoriniai dalis tų plotų buvo kinų valdžioje ar bent įtakoję. Kaip jie pateko rusų valdžion gali paliudyti pats V. I. Leninai. 1900 metais jis rašė:

"Jei mes norime pavadinti dalykus tikrais vardais, turėtumėm kon-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

statuoti, kad Europos vyriausybės (ir Rusijos vyriausybė jų tarpe yra viena iš pirmųjų) pradėjo Kinijos padalinimą... tiesa, ne viešai, bet slapta, kaip vagys. Jie pradėjo plėsti Kiniją kaip lavoną, o kai tas taria mas velionis pradėjo priešintis, jie užpuolė kaip laukiniai žvėrys, degindami ištisus kaimus, beginklius gyventojus, moteris ir kūdikius prigirdydami Amuro upėje, sušaudydami ir persmeigdami durtuvais".

1915 metais tas pats Le-

ninas samprotavo savo rašinyje apie "socializmą ir karą":

"Jei, pavyzdžiui, ryt ... Persija ar Kinija pasiskelbtų Rusijai karą, tai būtų 'teisingi' karai, 'gynimosi' karai, nepriklausomai nuo to, kas pirmas užpuolė. Ir kiekvienas socialistas simpatizuotų prispaustų, neturinčių lygių teisių tautų laimėjimui prieš plėšikus -- didžiasias valstybes..."

"Niekur pasaulyje nėra tokia didelė dauguma pavergtų kaip Rusijoje: didžiarusiai sudaro vos 43% visų gyventojų,

reiškia, mažiau kaip pusė. Iš 170 milijonų Rusijos gyventojų apie 100 milijonų yra pavergti, jiems atimtos teisės".

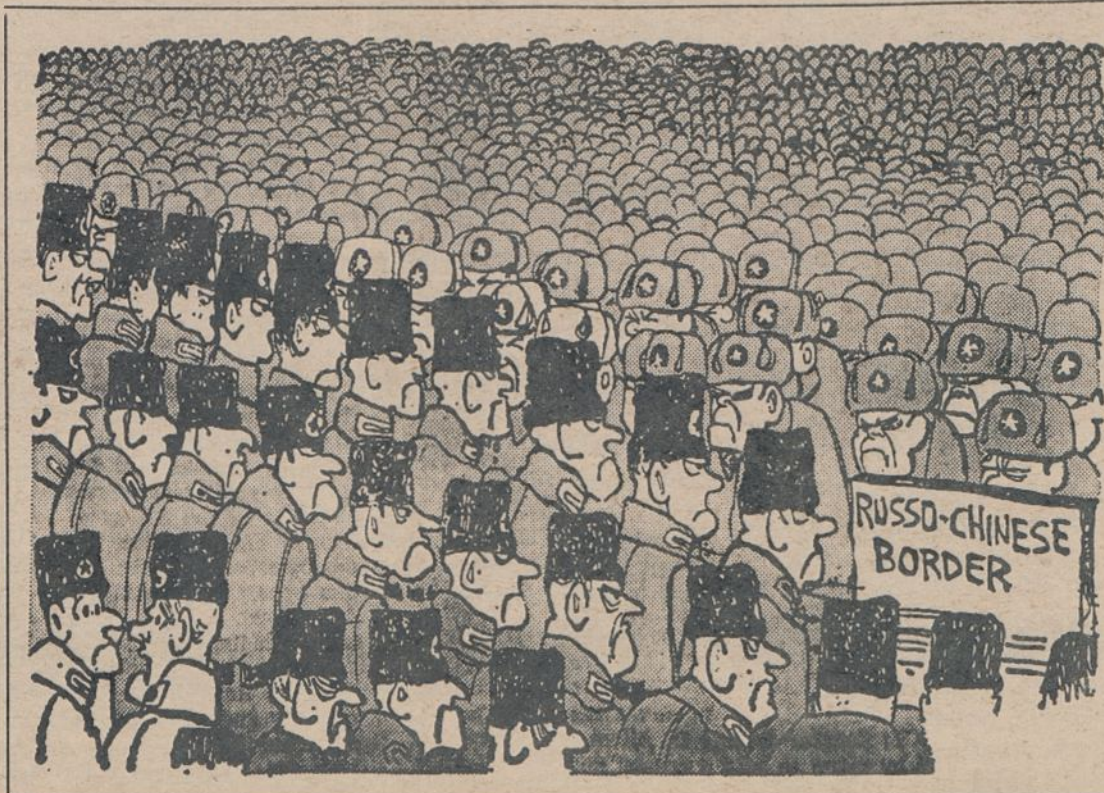
Leninas skaičiavo, kad iš 22,8 milijonų kv. kilometrų caristinės Rusijos ploto (įskaitant ir Suomiją) 17,4 milijonai kv. km. buvo valdomos kaip kolonijos. Nūdienė Sovietų Sąjunga turi 22,4 milijonus kv. km. plotą, atseit, bolševikų valdžia ne daug kam leido išsivaduoti iš tos priespaudos.

Kadangi Leninui bolševistiniame pasaulyje skiriama tokia pat vieta kaip krikščioniškame Jėzui Kristui, tai, turint toki liudininką savo pusėje, kiniečiams nesunku buvo šių metų gegužės 24 d. pareikšti visoms vyriausybėms, su kuriomis Pekinas palaiko diplomatinis santykius:

"Nuo pereinamo šimtmečio vidurio caristinė Rusija kartu su Vakarų imperialistiniais kraštais varė agresingą politiką, siekdamas padalinti Kiniją ir privertė per pusę šimtmečio Kiniją pasirašyti eilę nelygių sutarčių, kuriais Rusija aneksavo daugiau kaip 1,5 milijonų kv. km., plotą -- tris kartus didesnę kaip Prancūziją ir 12 kartų didesnę už Čekoslovakiją".

Priešingai Leninui, nūdieniai carų Rusijos palikimo valdytojai, nesutinka su tokiu istorijos atpasakojimu. Nesileisdami į smulkmenas, tuos

(Nukelta į 2 psl.)

-- Pasiziūrėjus, drauge, kyla klausimas, kas dabar prižiūri Berlyną?

MASKVA IR PEKINAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

pusantro milijono kv. km. jie vadina amžina sovietų nuosavybe.

Kas tačiau įdomiausia -- sovietų propaganda užsienyje ir pas save namuose nutyli faktą, kad kiniečiai visai nereikalauja tos teritorijos grąžinimo!

Oficialiame Kinijos vyriausybės čia minėtame gegužės 18 d. pareiškime sakoma:

"Kiniečių vyriausybė yra pažiūros, kad dabartinę Kinijos - Sovietijos sieną nustatančios sutartys yra nelygios padiktuotos caristinio rusiško imperializmo. Tačiau turint galvoje:

1. kad caristinis rusiškas imperializmas priverstė Kiniją pasirašyti sutartis tada, kai kinų kaip ir rusų tautos buvo beteisės...

2. kad už tai sovietijos liaudis neneša jokios atsakomybės, ir kad

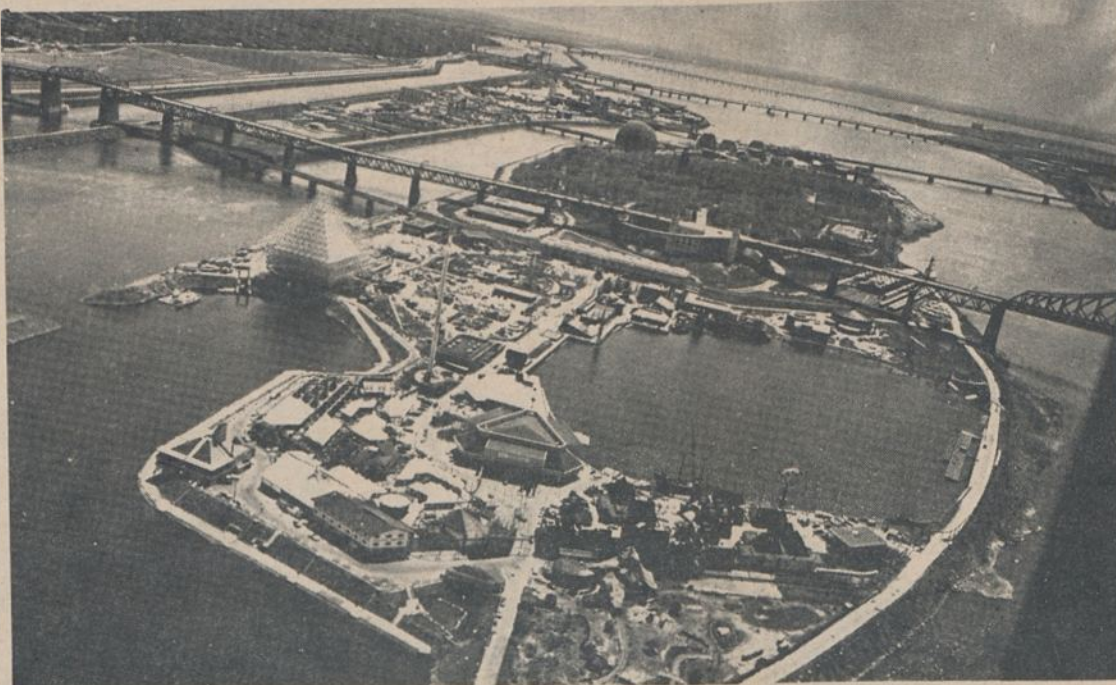
3. plačios sovietų dirbančiųjų masės jau seniai yra perkeltos į tas sritis,

-- kinų vyriausybė, trokšdama išlaikyti revoliucinę taiką tarp Kinijos ir Sovietijos tautų, yra ir dabar pasiryžusi tuos nelygius susitarimus dėti pagrindan nustatymui sienos tarp abiejų kraštų, lygiai kaip ir išsiaiškinimui kitų su ta siena susijusių klausimų".

Žodžiu, dabartinė Kinijos raudonoji vyriausybė nereikia jokių pretenzijų į dabartinę sovietų teritoriją, ji tačiau reikalauja teoretinio prisipažinimo, kad tos sienos buvo nustatytos "nelygiai", išprievartaujant senąją Kiniją. Jei Maskva tikrai norėtų taikos, ji galėtų su tokia reikalavimu lengvai sutikti, tačiau esamoje būklėje Kinija kol kas nesudaro jokio pavojaus Sovietijai -- abiejų krašto karinės jėgos yra nelygios. Tačiau tas santykis galėtų pasikeisti, kiniečiams išsigijus didesnį kiekį atominių ginklų ir priemonių jiems į taikinius nugabenti.

Kinijos atominių ginklų gaminio dirbtuvės yra sukoncentruotos Sovietijos pasienyje. Sovietai jei ryžtųsi, galėtų jas lengvai sunaikinti. Atrodo, kad kiniečiai jas ten nutarė įrengti, nes Sinkiang provincija buvo palyginti labai retai apgyventa. Sovietai savo laikui bandė iš jos padaryti Rytų Turkestano respubliką, bet Kinijai sumstiprėjus, nuo savo sumanymo atsisakė. Iš viso atrodo, kad valstybių - buferių tarp didžiųjų valstybių laikai jau praėjo. Kartu, kazachams, uigurams ir kirgizams neliko daug galimybių sukurti savo nepriklausomas valstybes.

Šiandien Sinkiang provincijos šefas yra Zaidufin Asizov -- kazachas, kuris iki 1944 metų priklausė Sovietijos kompartijai. Vėjams pasikeitus jis pasidarė ištikimu Kinijos tarnu. Pasikeitė ir gyventojų sudėtis. 1943 m. Sinkiangas turėjo apie 4,3 mil. gy-

"Žmogaus ir jo Pasaulio" parodos bendras vaizdas iš oro, žiūrint iš rytų pusės. Priešais parodos dalis La Ronde, už tilto -- Šv. Elenos ir Notre Dame salos. Aiškiai matyti buvęs Amerikos paviljonas, dabar paukščių ir gėlių paroda Biosphere.

"ŽMOGUS IR JO PASAULIS" vėl atidarė vartus

A. BERNOTAS

Pagarbėjusi Montrealio Pasaulinė Paroda EXPO '69, arba kaip populiariai ji vadinama "Žmogus ir jo pasaulis", kad ir su geroku pavėlavimu, kaip iš anksto buvo numatyta, birželio 12 d. vėl atidarė savo vartus lankytojams. Ir tie lankytojai, pamėgę savo parodą jau dvejus pastarus metus, ją uoliai lanko. Ypatingai didelis užsigrūdimas yra savaitgaliais ir šventadieniais, ypač dabar, kada daugelis turi savo vasaros atostogas. Kada paprastomis dienomis į parodą ateina po apie 50,000 lankytojų, tas skaičius labai pakilo liepos mėnesio pirmą savaitgalį, kada daug amerikiečių lankėsi Montrealyje ir specialiai atvyko į parodą, užtvendami visas aikštes ir paviljonus, lankytojų skaičius per dieną pasiekė 150,000 ribą ir kas dieną vis kyla. Iki šiol parodą aplankė jau virš 2 milijonų lankytojų įskaitant ir tuos, kurie lankėsi tik La Ronde dalyje jau nuo gegužės 14 dienos.

ventojų, kurių 75% sudarė uigurai, 10% kazachai ir tik 6% kiniečiai. Tačiau netrukus kiniečiai pradėjo plačią kolonizacijos akciją, kurios pasekoje kiniečiai jau sudaro 44% visų Sinkiang gyventojų. Aplamai imant, kiniečiai čiabūvių simpatijas bando įgyti pakeldami jų ūkinį ir kultūrinį lygį. Į tas simpatijas apeliuoja ir sovietai. Kaip liūdičia australų žurnalistas Francis James, kuriam kinai leido aplankyti Sinkiang provinciją šį pavasarį, joje tada vyravo įsitikinimas, kad sovietai dar šią vasarą pradės rimtesnius karo žygius, ką paskutinią kibirčią lyg ir patvirtintų. Iš kitos pusės, Sovietijos-Kinijos pasienis Sinkiang provincijoje yra ideališka vieta smulkiems susidūrimams, kurių jau buvo tūkstančiai. Daug kur gyvena nomadai, kurie keliauja su savo bandomis ieškodami geresnių ganyklų. Sieną iš abiejų pusių (ir tuo pačiu atomines bombas) saugo kavalerijos eskadronai.

Pikantiška pastaba nūdienės istorijos parašė: minėtas Francis James įsileistas ten, kur dar nebuvo nė vienas vakarietis, yra australų religinio laikraščio "The Anglican" bendradarbis...

Dauguma lankytojų į parodą atvyksta požeminiu traukiniu METRO, išlipdami šv. Elenos saloje, kuris būna visada sausakimšai pergrūstas. Kiti atvyksta autobusais, kurie dabar kursuoja iki Le Havre priemiesčio, o dabar parodos vadovybė sutiko ir leido, kad tie, kurie atvyks savomis mašinomis, galės sustoti nurodytose vietose ir parodos aikštyne ribose. Paroda atidaroma kas dieną nuo 10 val. ir būna atdara iki 12 val. nakties, o La Ronde dalis iki 2 val. nakties. Išilgai parodos aikštyną nuolat kursuoja parodos ekspresai, kuriais susisiekimas veltui. Bet jie savo kelionę pradeda tik nuo šv. Elenos salos stoties ir važiuoja iki La Ronde. Buvusi parodos dalis Le Havre dabar visai išjungta iš parodos ribų.

Įėjimas į parodą suaugusiam dienai 2.50 dol., vaikams -- po 1.25 dol. Kas eina po 8 val. vakaro, moka tik dolerį. Kas atvyksta iš kitur, su apsigyvenimu neturės jokio vargo: viešbučiuose, turistų namuose ir moteliuose laisvų vietų yra visada.

Dabar daugumas Montrealio gyventojų į parodą eina nebūtinai, kad ten ką nors pamatyti ar apžiūrėti: daugumas ten eina, kad praleisti savo laisvalaikį ar pailsėti. O pailsėti yra kur ir kaip. Žaliuoja vejelės, žydi gėlynai, trykšta fontanai, kurie vakarais apšvičiami spalvotomis šviesomis, visur iš garsiakalbių skamba gera muzika. Pasivažinėjimo malonumai nuolat siuva išskelti traukiniukai, žemėlaukioja laivukai ir gondolos, o norintieji gali ir paskraidyti: čia pat yra helikopterų stotis. Anksčiau helikopterių stotis buvo Sovietų Sąjungos paviljono vietoje, dabar ji nukelta kiek toliau, o paviljono vietoje pastatytas medis, suremtas iš geležinių virbų.

Lankytojų malonumui yra visa eilė gerų restoranų, užkandinių ir kioskų. Kiekvienam pagal skonį ir kišene. Dauguma paviljonų turi savo atskirus restoranus, kur duodami jų krašto valgiai ir gėrimai. Tačiau yra gerų ir atskirų restoranų, kaip italų Raphael, vengrų restoranas su čigonų muzika, keturi vokiečių ir du austrų restoranai ir daugybė kitų. O kioskų, kur pardavinėjami suvenyrai, užkandžiai, atskirų kraštų liaudies išdirbiniai -- daugybė. Kioskus turi net tokie kraštai, kurie parodoje niekuomet nedalyvavo, kaip

Pakistanas ar portugalai.

Vėl sugrįžo ir šiomet dalyvauja Sovietų Sąjunga ir Čekoslovakija. Sovietų Sąjunga dabar yra įsikūrusi buv. Humoro paviljono patalpose. Šiomet ji atvežė ir rodo kelis šimtus vaikų piešinių ir kitokių rankdarbių, surinktų iš visų Sovietijos vietų, tačiau nieko nėra nė iš Lietuvos, nė iš kitų Baltijos kraštų. Ant vienos sienos kabo didžiulis iš faneros išpauštinėtas visos Sovietijos žemėlapis, kur atskiros respublikos atitvertos riba, tačiau pavadinimų nėra, tik nurodyta sostinė ir jos pavadinimas. Lietuvos vietoje parašyta Vilnius, o gretimi Rytprūsiai tik apvedžioti riba, bet jokio pavadinimo ten nėra. Greta esančios lentos angly ir prancūzų kalbomis skelbia, kad tai yra "Mano šalis, kuri nusitęsia nuo jūrų iki jūrų, kurioje saulė vienu metu teka ir leidžiasi ir kurioje gyvena ir kuria taip

Prez. Nixonas ir Kanados premjeras Pierre Trudeau "Žmogaus ir jo Pasaulio" tautų aikštėje birželio 27 d. atidaro paminklinę lentą.

laimingi vaikai". Viršutiniame aukšte rodomi filmai, kurių vienas ir iš Lietuvos. Vilniaus ansamblio šokėjai pašoko tautinių šokių, buvo rodomos ištraukos iš operos "Pilėnai", o tarpai pakvairinti Lietuvos dailininkų vitražais. Ar ekspozitai bus mainomi, ar pasiliks vis tie patys, nežinia.

Čekoslovakija, pernai nebebuvi, šiomet vėl sugrįžo ir tai su dideliu pasisekimu. Jos paviljonas dabar yra Notre Dame saloje, prie buvusio popierio paviljono, greta prūdo. Vėl atvežė ir išstatė daugybę stiklo ir kristalo dirbinių, papuošalų, brangenybų, žaislų ir audinių. Viskas labai skoningai sutvarkyta ir paruošta, su daugybe varijantų ir atmainų. Kai į kitus paviljonus galima visur laisvai įeiti, tai prie Čekoslovakijos paviljono visada stovi eilė ir reikia keliolika minučių laukti. Ir šiomet čekus aplankys rekordinis skaičius. Tik nebeveikia La Ronde dalyje buvęs čekų teatras "Laterna Magica".

Iš naujai prisidėjusių šiomet dalyvauja Ispanija ir Bulgarija. Ispanija užima buvusį Skandinavijos kraštų paviljoną. Didžiulės patalpos užpildytos krašto vaizdais, austiniais įvairių miestų herbais, išstatyta keliolika manekėnų tautiniais rūbais, skamba įvairi ispanų muzika, viršuje rodomi filmai iš ispanų gyvenimo. Nustatytomis valandomis pasirodo ispanų flamenco šokėjai ir kiti menininkai. Bulgarija užima buvusį Kubos paviljoną, išstatydama gausų rinkinį savo krašto vaizdų, gaminių ir nemaža senovinių religinių knygų ir žalvario raižinių. Turi savo atskirus "show". Paviljonas įdomus ir lankytinas.

Vokietija šiomet nebedalyvauja, o jos paviljono vietoje įrengta astronautikos aviacijos paroda, kurioje išstatyti ir paskutinio amerikiečių skridimo aplink Mėnulį vaizdai bei astronautai. Veikia tik greta buvęs vokiečių restoranas BERLIN, kuriame griežia iš Miuncheno atvykusi kapela. Nebėra ir Airijos, tik tebeveikia gausiai lankomas jų restoranas "Le Shillelagh". Kiti visi paviljonai veikia, kaip ir pernai. Dalis jų papildyti naujais ekspozitais, dalis pakeisti ar sumažinti, atidaryta visa eilė naujų ir įvairiomis temomis, kaip tai šių dienų modernūs menas, fotografijos paviljonas, fotografų mėgėjų paviljonas, naujas labirintas, nauji mokslo reikalams skirti paviljonai, lėlių teatras, vaikų vežimukų lenktynių aikštė.

Muzikos mėgėjai visada gali išgirsti, kas patinka. Buvusiam Anglijos paviljone dabar įrengtas muzikos klausymo bokštas, kuriame duodami rinkiniai muzikos kūrinių. Keliose muzikos aikštelėse nuolat duodami įvairių įvairiausių orkestrų, dainininkų ir išpildytojų pasirodymai, kurių per sezoną numatoma net keli

telkti vienoje vietoje, o išmaišyti visame paviljone su kitų tautybių eksponatais, o prie daugelio eksponatų pridėtas užrašas klaidingas "LITHUNIA", kurį kažkas ištaiseis įdėdamas į tarpą raidę A. Šiame paviljone kas savaitę turės savo pasirodymus įvairios tautybės. Liepos pirmą savaitę buvo slovąkų savaitė: slovąkų tautiniais rūbais apsirėdžiusios mergaitės kas dieną davė po tris koncertus, pašokdamos savo tautinių šokių, kurie, tarp kitko, labai panašūs į lietuvių. Antra liepos savaitė skirta lenkams. Kaip praneša Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio apylinkės valdyba, rugpjūčio 7, 8 ir 9 dienos bus skirtos lietuviams. Kas tose dienose iš lietuvių pasirodys, dar nežinoma. Taip pat turės savo atskiras dienas latviai ir estai. Tačiau didelio pasisekimo iš to nelaukta, nes pasirodymui skirta saluokė maža, kurioje telpa tik apie 100 žiūrovų su nedidele scena, į kurią didesnio vieneto išvesti neįmanoma. Ir pats paviljonas nuosaloje vietoje, greta indėnų paviljono, pietiniame Notre Dame salos šone, kur didesnis lankytojų skaičius neužklysta ir kurio pasirodymų eis žiūrėti tik "savi pas savus".

Kas kita, kada tautiniai pasirodymai būna Tautų Aikštėje. Sakysime, liepos 1 d., kuri yra tautinė Kanados šventė, tarp kitų tautybių pasirodė ukrainiečiai, nusinešdami visus parodos laurus: vyrų šokėjų šešeriukė, šokdama vieną savo tautinį šokį, tarpais pakildavo į orą ir, sukdamosi ratu, nesiekdavo žemės. Toje pačioje aikštėje birželio 27 d. lankėsi JAV prezidentas Nixonas, kuris kartu su Kanados ministru pirmininku Pierre Trudeau atidarė paminklinę lentą, skirtą šv. Lauryno upės kanalo atidarymo dešimties metų sukakčiai paminėti. Po atidarymo iškilmų, Nixonas pasakė trumpą kalbėlę prancūziškai, kas labai maloniai nuteikė Quebec'o prancūzus. Nixonas su Trudeau buvo helikopteriu atskridęs iš Massenos, N. Y., kur vyko kita iškilmų dalis. Kai kas buvo laukęs išsišokimų prieš Nixoną, tačiau viskas praėjo labai ramiai.

Paroda tęsis iki rugsėjo 7 dienos ir patartina visiems, kas lankysis Montrealyje, užsukti ir pasižiūrėti, nes, kaip sakytą, joje šiomet yra labai daug kas nauja ir pakeista, ko nebuvo pereitais ir užpereitais metais. Nesigailėsite! Beje, kas atvyks traukiniu į Windsor stotį, nepraleiskite progos apžiūrėti stoties salėje išstatytos meno parodėlės, kurios eksponatų tarpe savo darbus yra išstatę ir du lietuvių jaunieji dailininkai -- Vytautas Remeika ir Romualdas Bukauskas (taip jų pavardės sąžiningai lietuviškai kortelėse ir parašytos). Ypatingai įdomūs R. Bukausko uostų ir laivų savito stiliaus vaizdai.

HELP WANTED MALE

DOW CORNING

Is seeking a journeymen pipe coverer with experience in the field of industrial pipe covering. Qualified applicants may apply at The Midland Personnel Office.

DOW CORNING CORP.
S. Saginaw Rd., Midland, Mich.
8 A.M. to 5 P.M.
Monday thru Friday

(51-56)

FORGE SHOP PERSONNEL

Help required in all phases of closed die board hammer operations. Any exp. will be considered.

LETT'S DROP FORGE

2714 W. JEFFERSON AVE.

DETROIT, MICH.

313 -- 259-1068

(54-60)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Fridayby American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$12.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpis.

Dirva išsina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.PAVERGTŲJŲ TAUTŲ
SAVAITĖ

Pavergtųjų Tautų Bičiulių Amerikoje sambūrio pirmininkas Christopher Emmet ir Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pirmininkas Jozef Lettrich paskelbė 1969 metų Pavergtųjų Tautų Savaitės manifestą, kuriame primena 1959 metais Jungtinių Valstybių Kongreso priimtą nutarimą (Public Law 86-90), paskyrusį kiekvieno liepos mėnesio trečiąją savaitę prisiminti pavergtųjų tautų padėčiai ir joms priklausančių laisvių bei teisių grąžinimo būtinumui. Manifeste pareiškama:

"Sovietų įsibrovimas Čekoslovakijon 1968 metų rugpjūčio mėnesį ir vadinamosios Brežnevo doktrinos iškėlimas dar kartą visu ryškumui parėžė šimto milijonų Rytinės Vidurio Europos gyventojų apsisprendimo bei pagrindinių laisvių reikalą. Čekoslovakijos tragedija sudramatino šių laikų Europoje glūdintį nepastovumą, išsiskynusį tarp vis dar nesutvarkytų Antrojo Pasaulinio karo padarinių Brežnevo doktrina parėžė ir taip jau akių vaizdą liūdną faktą — įtvirtinimą valdžioje nepopuliarių komunistinių režimų, primetusių svetimos valios ir nepaisančių valios tų žmonių, kuriuos jie valdo".

Primena, kad daugiau kaip du dešimtmečius kalbamuose, kraštuose vyraujanti Sovietų Sąjungos įtaka tramdo teisėtus tų Europos tautų siekius. O dabar, iškeldama Brežnevo doktriną Sovietų Sąjunga aiškiai siekia, kad tas jos viena-

šališkas padėties lėmimas būtų priimtas, kaip galutinis. Ši doktrina teisinga agresyvių imperia- lizmą. Sovietų Sąjunga ją iškelia savo interesus aukščiau už komunistų orbiton patekusių tautų valstybinį suverenumą bei pagrindines žmonių teises.

Ši doktrina, — tvirtinama manifeste, — gali sunkiai atsiliiepti ne tik pavergtųjų Europos tautų, bet ir viso laisvojo pasaulio ateičiai. Jeigu ji — ta doktrina — nesutiks tinkamo pasipriešinimo, tai ji gali sulaušinti ir pačią Jungtinių Tautų Chartą. Toji doktrina reikalauja, kad visos komunistų partijos automatiškai sektų ir vykdytų Kremliaus įsakymus. Rytinės Vidurio Europos komunistinių valdžių sutikimas su šia sovietine doktrina yra tolygus visiškam tų tautų suvereninių teisių išsižadėjimui.

Išvadinę manifesto daly laisvosios visopasaulio vyriausybės kviečiamos įsakmiai pareikšti savo paramą komunistinių valdžių nelaisvėje atsidūrusių tautų apsisprendimo teisei ir tą reikalą laikyti nuolatinio Jungtinių Tautų rūpesčio privalančiu dalyku. Tos vyriausybės taip pat kviečiamos atimesti Brežnevo doktrinos sumetimais bei siekius drauge su jos pretenzijomis į įtakos sričių principo bei esamosios Rytų ir Vidurio Europoje padėties įteisinimą.

Pavergtųjų Tautų Savaitė šiemet yra liepos 13-19 d. (E)

PLB VISUOMENINĖS VEIKLOS GAIRĖS

PLB valdyba, išeidama iš tų tikslų bei uždavinių, kuriuos kelia Lietuvių Chartos vykdymas ir likiminiai mūsų rūpesčiai, savo posėdžiuose apsvačiusi bendro darbo būdus bei priemones, priėjo prie šių išvadų.

Atėjo metas skirti Lietuvių Bendruomenei laisvojo pasaulio gyvenime tą vietą, kuri jai iš esmės ir paskirties priklauso. Būdamą atvira kiekvienam lietuviui, nes remiasi vieninteliu tautiniu pagrindu ir tvarkosi demokratinio būdu, Bendruomenė yra natūrali organizacinė laisvojo pasaulio lietuvių jungtis, tad būtų idealu, kad jos padaliniai veiktų visur bendrajame tautiniam darbui dirbti ir lietuviams atstovauti.

Iš kitos pusės turim atvirai žvelgti į gyvenimą ir skaitytis su faktu, kad taip pat egzistuoja ir specialios paskirties mūsų politiniai bei visuomeniniai veiksniai ir kiti junginiai. Tiek jų, tiek Bendruomenės pagrindinis tikslas — nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymas. Nepriklausomos Lietuvos atstatymui gi pagrindinė sąlyga — tai gyva pati lietuvių tauta. Tad tautinės gyvybės išlaikymas tiek gimtame krašte, tiek svetur yra didysis visų lietuvių rūpestis ir tikslas. Tam yra taip pat būtinas politinių, visuomeninių bei kultūrinių mūsų siekimų ir darbų derinimas. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, siekdama mūsų darbų darnos, laikosi ir kitus kviečia laikytis šių principų:

1. PLB remia Nepriklausomos Lietuvos testinumo atstovus — diplomatinės bei konsularinės tarnybos narius, su jais lojaliai bendradarbiauja ir rūpinasi jų postų išlaikymu.

2. Santykiuose su Vliku PLB pripažįsta, kad Vlikas, sudarytas politinių lietuvių srovių ir laisvės kovos sąjūdžių pagrindu, vadovauja politinei lietuvių laisvės kovai. PLB susitaria su Vliku dėl bendros veiklos linijos, darbų derinimo ir abipusės pagalbos. Organizacinį Vliko tvarkymąsi PLB laiko jį sudarančių grupių ir jo organų (seimo, tarybos, valdybos) vidaus reikalu ir jokiu atveju į tai nesikiša. PLB nenumato įsijungti į Vliką kaip jį sudaranti grupė.

3. Atskirų kraštų lietuvių bendruomenės taip pat turi ir savų politinių organų specialiai Lietuvos laisvime rūpintis. Natūralu, kad jie palaiko ryšius su Vliku ir PLB Valdyba. Iš kitos pusės Bendruomenė taip pat siekia sutarto bei suderinto bendradarbiavimo su kitais politiniais veiksniais bei specialiu paskirčių organizacijomis įvairiuose kraštuose.

4. Lietuvių Bendruomenė siekia tarpusavio susipratimo su politinėmis ir visuomeninėmis lietuvių grupėmis, todėl domisi pozityvia jų veikla.

5. Atskirų kraštų lietuvių bendruomenės artimai susiduria su vietiniais valstybiniais organais ir tų kraštų visuomenėmis. Todėl stengiasi šią aplinkybę panaudoti Lietuvos laisvės bylai populiarinti ir tautinei lietuvių kultūrai pristatyti. Bendruomenių pareiga sekti periodinę gyvenamo krašto spaudą bei kitus leidinius ir tinkamai reaguoti į tendencijas bei nepalankius pasireiškimus, o ypač kovoti su komunistinės propagandos kėslais.

6. Lietuvių tautos likimas

artimai susijęs su kitų pavergtųjų tautų likimu. Todėl Lietuvių Bendruomenė ieško gerų santykių su tų tautų išeivija ir artimai bendradarbiauja laisvės kovoje.

7. Okupacija mus dirbtinai atskyrė nuo tėvynėje likusios tautos. Tačiau esame vieni kitų reikalingi. Santykiuose su gimtojo kraštu PLB laikyseną apsprendžia Lietuvių Charta, lietuvių veiksmų Clevelando 1966 sausio 22-23 konfe-

rencijos susitarimas ir PLB III Seimo nutarimai. Bendruomenė kviečia liautis šį klausimą kelti ginčo keliu viešumoje, nes jis daugiausia skaldo laisvojo pasaulio lietuvių visuomenę ir tuo padeda okupanto tikslams. Santykiuose su gimtojo krašto lietuviams turime pasitikėti laisvųjų lietuvių sąmoningumu bei subrendimu, jų sąžinės jautrumu ir tautinės garbės suvokimu.

PLB Valdyba

LIETUVIAI PIGIAUSIA DARBO JĖGA

(Atkelta iš 1 psl.)

monė kuriama neva "visoms respublikoms pade-
dant". Tai išeitų, kad Lietuvos pramonė yra įkėlusio kojas visa Maskvos imperija. Bet dar viena pataisa: "respublikos" Maskvos imperijoj be centrinės valdžios pavedimo neturi teisės nei padėti, nei pagalbą priimti. Todėl iš Petro Staniko aiškinimosi vistiek kylo baltais siūleliais užsiūta teisybė, būtent, kad šiandien apie pramonę Lietuvoj galima kalbėti tik todėl, kad jos čia gana daug priteigė, ją valdo ir ją naudoja Rusijos valdžia, nesvarbu kokia. Be to, ir be Staniko prisipažinimo pakankamai oficialiai žinoma, kad ta pramonė Lietuvoj veikia tik pagal rusiškų valdinių įstai-gų valią ir jų nustatytus planus, tai yra, panašiai, kaip bet kuriose kolonijose kolonistų sukurta pramonė.

Lietuvių įnašas —
smegenys ir raumenys

G. Krašto ekonomistas išsitarė skaitytojui Lietuvoj, kad Amerikoje išleistame metraštyje itin skeptiškai vertinamas masinių pramonės prasingumas Lietuvoj. Nes Lietuvoj nėra masinoms gaminti žaliavos, ir Lietuvai nereikia daugumo pagaminamų masinių. Reikia atvežti žaliavą, ir vėl išvežti gaminius: nei kolonistai kiti taip nedaro, kadangi neapsimoka...

Bet rusų apskaičiavimai visai kitoki. Tad ekonomistas P. S., vadovaudamasis rusiška teze, įtikinėja, kad "ypač masinių gamybos vystymas visų pirma naudingas Lietuvos darbo žmoniems". Esą, "Lietuvos pramonėje sukurama didžiausia nacionalinių pajamų dalis", būtent, apie 40%, ir dėl to per septynerius metus "nacionalinės pajamos" Lietuvoj padidėjusios 8-iais procentais, o esą 2-3 kartus sparčiau, kaip Anglijoje. Jungt. Valstybėse ar Vakarų Vokietijoje...

Šią tipišką "procentologinę" miglą žmonės ir Lietuvoj jau permato kiurairai. Ir moka gana linksmai paaiškinti. Supraskit, sako, kad pas mus dabar lygybė. Net varlės šuolis lygus su kiškio šuoliu. Tai jeigu varlė šoko du kart daugiau šuolių, kaip kiškis, tai ji dukart toliau ir nubėgo!... Arba, jeigu aš turėjau kapeiką ir gavau rublį, tai mano ištekliai išaugo šimta kartų, o jei tu prie savo šimto dolerių gavai tik vieną dolerį, tai praturtėjai tik vienu nuosimčiu, ir mano praturtėjimo tempas buvo 10 tūkstančių kartų didesnis už tavo!...

O tačiau tąja "procentologine" migla rusai tebesistengia įtikinti žmones Lietuvoj (ir kitose pasigrobtose kolonijose), tartum jie padovanoja pramonę vien tuo sumetimui, kad duotų uždarbio. Tikrai, pramonėje žmonės uždirba geriau,

navime pigiausiai vertinamas elementas yra darbo jėga, kai vadinamosiose kapitalistinėse sistemose šiandien jau beveik visais atvejais yra atvirkščiai, būtent, darbo jėga gamyboje yra brangiausiai vertinamas elementas.

Anot rusų tezės, kartoja-mos ir G. KRAŠTO ekonomisto, išeitų, kad rusai tik tam Lietuvą ir užėmė, kad priteigtų joje visokių įmonių ir duotų žmonėms darbo... Bet kai Lietuvos darbininkas išgirsta, kad už tą darbą jam moka apie penkis kartus pigiau, negu vadinamieji darbininkų priešai kapitalistai savo samdiniams moka, tada ji ima neraminti įtarimas, ar tik nebus jis tapęs pačia pigiausia žaliava...

Lietuva rusų pramonei, vietoj kitų žaliavų, teikia raumenų ir taip pat nemaža smegenų, ir abiem atvejais už pigią kainą. Galima guostis, kad geriau šis tas, negu nieko, tačiau tokia paguoda neilgai tegalioja. Ypač smegenys netrunka apčiuopti, iš kur kolonializmo ragučiai kyšo.

(ELTA)

WANTED EXPERIENCED
FOUNDRY HELP
GENERAL FOUNDRY FOREMAN
CORE ROOM FOREMAN
ALSO
EXPERIENCED MOLDERS
Permanent employment with old established firm. Foundry located in resort town. Small town environment. Good schools, good housing, variety of churches. Full fringe benefits—fully paid. Send resume to
WESTERN FOUNDRY CO.
P. O. BOX 910, HOLLAND, MICHIGAN 49423
CALL 616 — 396-3561 (52-56)

We Offer To Savers
SAVINGS CERTIFICATE
5 1/4%
6 or 12 MONTH
\$10,000 or MORE
Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.
4 3/4%
per annum
Passbook Savings Accounts
Paid Quarterly
Computed and Paid as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31
5%
6 or 12 MONTH
\$5,000 or MORE
Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747
PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA
MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS

CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS

PLIAŽA — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA
IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

Katinai, šarvai ir šventieji

(Andriaus Mirono-Norimo kalba, pasakyta Dirvos novelės konkurso premijų įteikimo iškilmėse Los Angeles)

Rankoj iškeltas gabalas lašinių. Katinas, įsmeigęs alkanas akis į šį skanėstą, nerimsta, bando kąsni pasiekti pasišokėdamas, desperatiškai kniaukia, glaudžiasi prie žmogaus kojų, visokiais būdais prašydamas ir stengdamasis tą gabalėlį gauti. Ir kokių godžių įnirtimų jis doroja, kai tas kąsnis, pagaliau, jam nu-metamas!

Drįstu tą katiną palyginti su rašytojais, įvairių konkursų dalyviais. Juk jiems premijos laimėjimas ir yra tasai lašinių gabalėlis! Dažnai, gavę premiją, kaip ir katinai, sudoroję lašinius, rašytojai neatkreipia reikiamo dėmesio į dosnią ranką, į žmogų, sugėbantį tą lašinių kąsni duoti... Šiandien savo tarpe mes turime vieną dosniausių rankų — "Dirvos" novelės konkurso mecenatą Simą Kašelionį.

Palyginkime dabar Simą Kašelionį su kitų premijų mecenatais. Pvz., "Draugo" romano tūkstantinę premiją iš eilės sudėda ne retai ir keli žmonės, arba ir atskiras asmuo, koks verslininkas, profesionalas, kunigas arba ir šiaip turtingas ir sąmoningas lietuvis. Tačiau nė vienas iš jų antru kartą tokios pat premijos nepakartojo. O Simas Kašelionis jau nuo 1963 m. sąžiningai atskiria iš savo kuklių pajamų po \$250. Praėjusiais metais jis paskyrė jau dvi premijas, viso \$450. (Turiu pabrėžti, jog abi šios premijos čia įteikiamos už praėjusius metus). Iš viso per 6 metus įskaitant ir šių metų vėl jau tik vieną, bet \$300 didumo premiją, Simas Kašelionis jau bus išmokėjęs lygiai \$2,000. Ar yra kitas kuris asmuo, iš savo pajamų galėjęs paskirti tiek pinigų literatūrinėms premijoms? Jeigu kas dar nežino, tai galiu pranešti, kad Simas Kašelionis yra pasižadėjęs kiekvienais metais skirti "Dirvos" novelės konkursui premiją iš savo pajamų, tol, kol jis pats bus gyvas ir

sugebės tas premijas uždirbti...

Mecenatas Simas Kašelionis sugebėjo plačiausiai atskleisti tuos žmogaus šykštumo šarvus, kuriais kiekvienas mūsų esame apsidengę! Yra žmonių, apsi-gaubusių tokiais gėšumo šarvais nuo pat galvos ligi padų, nepalikdami nė plyšelio net kvėpuoti... Tokie dažniausiai tuose pačiuose šarvuose užtrokšta... O Simas Kašelionis plačiai atidengia lengvus krūtinės pintus šarvinius marškinius, atskleidamas visą savo nuoširdžią dūko sielą ir jautrią lietuvių širdį, atiduodamas literatūros žanrui gal būt didesnę savo kuklių santaupų dalį! Iš kasmet skiriamos sumos galėtume spręsti, kad Simas Kašelionis yra jei ne milijonininkas-verslininkas, tai mažiausiai bent daugiabučių namų savininkas. Ir kokia mūsų nuostaba, koks pasigerėjimas šio žmogaus nemeluotu dosnumu, kai sužinome ir įsisąmoniname, jog jis yra paprastas vieno chemikalų fabriko darbininkas!

Šiuo atžvilgiu, Simas Kašelionis yra išskirtinė asmenybė. Kaip žinote, mūsų tauta turi vienintelį šventąjį, kurio vardo parapijos salėje esame dabar susirinkę. Drįstu vėl palyginti prie šio vienintelio mūsų šventojo Kazimiero ir Simą Kašelionį, ne vien jo gražios sielos, poetiškų polėkių atžvilgiu, ne vien dėl kentėjimų Pravienskių ir Fuerstenwaldės kacetuose, bet tuo ypatingu ir nuoširdžiu dosnumu mūsų raštijai! Simas Kašelionis yra juk vienintelis toks mecenatas! O tiems, kas dar negalvoja eiti Kašelionio pėdomis, norėčiau pacituoti šv. Mato evangelijos vietelę, kur kalbama apie šykštuolį:

"Kam mane klausai, kas geras?" atsakė Kristus, kai buvo vieno jaunikačio užklaustas, ką jis turi daryti, kad laimėtų amžinąjį gyvenimą. Jėzus jam tarė: "Vienas geras — Dievas.

Jeigu gi nori eiti į gyvenimą, laikykis įsakymų." Jis jam tarė: "Kokių?" Jėzus suminėjo visus dešimtį įsakymų. Jaunikaitis jam tarė: "Visa tai laikiau nuo savo jaunystės. Ko dar man trūksta?" Jėzus jam tarė: "Jei nori būti tobulas — eik, parduok, ką turi, ir duok beturčiams — ir turėsi turtą danguje. Paskui, ateik ir sek mane." Išgiręs tą žodį, jaunikaitis nuėjo nuliūdęs, nes turėjo labai daug lobio.

Anaipatol, Simas Kašelionis netelpa į tuos rėmus. Viso to, kas toje Evang. vietoje pasakyta, jam pritaikyti negalime. Argi todėl jis nėra vertas, na, jei ne šventojo, tai bent Mecenato laurų ir vardo? Šiandien mes švenčiame ne rašytojų, laimėjusių premijas šventę — ne! Šiandien pagerbkime mecenatų Mecenatą Simą Kašelionį! Nes daug lengviau yra gauti, kaip kitam duoti...

Esu laimingas, laimėjęs vieną iš novelės premijų, bet labiausiai turime būti dėkingi už tai Apvaizdai, davusiai mums Simą Kašelionį! Ir jeigu bent iš dalies, taptume kad ir mažesniais Kašelioniais — tikėkite man — mūsų tauta ir mūsų gražioji kalba dar ilgai gyvuos! Todėl linkiu visiems — tapkime Kašelioniais!

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Los Angeles įvykusiame Dirvos novelės konkurso laimėtojų premijų įteikimo iškilmėse, novelės konkurso ilgametis mecenatas Simas Kašelionis įteikia premiją rašytojui Andriui Mironui.

L. Kanto nuotrauka

LIETUVAITĖ — AMERIKOS GRAŽUOLIŲ RINKIMUOSE

Los Angeles mieste gyvenanti lietuvaitė Bonataitė dalyvauja gražuolių rinkimuose Kalifornijoje, kuriose bus atrinkta "Miss California". Šitie rinkimai vyksta Tahitian Village, Downey, Calif., liepos 7-12 d.d. šeštadienį, liepos 12 d. bus galutinis atrinkimas, rodomas televizijoje (8-10 v. v. kanalas 11) — paskelbiant laimėtoją. Ji, Miss California, vėliau dalyvaus "Miss U.S.A." konteste, kurio laimėtoja šių metų rudeny dalyvaus "Miss World" gražuolių konteste, įvykstančiame š. m. rudeny Anglijoje.

Bonataitė dalyvavimą "Miss California" gražuolių konteste suorganizavo ir toliau remia "Independent Producers Service" (filmų redagavimo įmonė), kurios savininkai yra Paulius Jasiukonis ir Algis Žemaitai.

tis. Juodu šioje filmų redagavimo srityje neblogai verčiasi jau penkeri metai, apdirbdami daugiausia švietimo reikalams gamintus filmus.

MAŽEJA PIKNIKAI

Dar vos prieš porą metų Los Angeles mieste būdavo taip gausu piknikų-gegužinių, kad pradedant gegužės mėnesio pabaiga kiekvieną sekmadienį galėdavai važiuoti į gegužinę-pikniką iki spalio mėn. pradžios. Bet jau netaip dabar: pernai tebuvo vos keli piknikai, taip pat ir šiemet, neatrodo, jų būsiant daugiau. Iš vos poros užregistruotų piknikų — vienas jų: Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus piknikas liepos 27 d. Arroyo Seco parke, įprastose lietuviškų piknikų vietoje. ALT S-gos piknikai čia sutraukdavo visada daug svečių, bet dabar, kai piknikai jau virto "retenybe" —

liepos 27 d. piknike laukiamą ypačiai didelio jų skaičiaus.

KAM PRIKLAUSO 25,998.00 DOLERIAI?

Atitinkamose Kalifornijos įstaigose, pagal jų pranešimą spaudai, yra virš 6,000,000 dolerių palikimų, kuriems nesurandama paveldėtojų. Iš tokių, kiek didesnių (bet ne pačių didžiausių) paminėtas ir tūlo Matthew Stockum, gyvenusio Los Angeles mieste, mirusio 1962 m. gruodžio mėn. 29 d. palikimas 25,998.00 dolerių sumai, grynai pinigais. M. Stockum buvęs "kromelninkas" — "peddler". Nežiūrint įstaigų dėtų pastangų surasti paveldėtojus — niekas į tuos pinigus jokių pretenzijų iki šiol nesąs pareiškęs. M. Sockum buvęs kilimo iš Lietuvos (... native of Lithuania).

Praėjus tam tikram laikui, kai nesurandama teisėtų įpėdinių į palikimą — jis perveidamas Kalifornijos valstybės išdan. (b)

HELP WANTED MALE

LINEMAN
GROUND MEN
DIGGER OPERATOR
FORMEN

Needed for new electrical distribution crews. All above must be experienced and A-1. Show up corner of Dort and Bristol in Flint. Phone 616-893-0331. Bay City, nights, or 616-853-2255, Ravenna, days.

Kent Electric Co.
RAVENNA, MICH.

(55-61)

EXPERIENCED
TOOL MAKERS
PRECISION GRINDER HANDS
Must have job shop experience. Steady work, top rates, day shift. MIDWEST GAGE COMPANY INC.
3536 Gembrit Circle
Kalamazoo, Mich.

(55-64)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

(8)

Tik lyg staiga prisiminęs Parnus nutraukė tą bergždžią pokalbį ir tartum atsiprašinėdamas tarė:

-- Pokalbis su jūsų malonybepasidarė toks idomus, kad aš beveik pamiršau priminti, jog mano valdovas, siųsdamas jūsų malonybei sveikinimus, kartu siunčia ir dovanų, kurias prašo priimti, kaip jo bičiulystės ženklą. Mano žmonės laukia prieškam-baryje jūsų leidimo jas įteikti.

Šventaragis atsidėjęs žiūrėjo vyskupui į akis, ir jam pasirodė, kad jėse tvykstelėjo pasitenkinimo atspindėliai. Vyskupas pliaukstelėjo delnais, durys atsidarė, ir tarnų lydimi Mantas, Silinis ir Eikutis, ta proga ištaigingai apsirengę, įnešė brangių kailių gražiai surištus ryšulius, dėžutę su sidabru ir didesnę dėžę su gintaru.

-- Be to, -- pridūrė Parnus, lyg ir pratęsdamas dovanų įteikimo ceremoniją, -- jūsų malonybės arklidėse stovi penki Lietuvos rinktiniai pui-kiai pabalnoti žirgai.

-- Lietuvos valdovo dosnumas garsėja visuose kaimynuose, -- atsakė vyskupas, vertindamas akimis dovanas. -- Perduokite jam mūsų padėką ir pasakykite, kad mes melsimės už jo sielos išganymą, nors ji ir tebeklaidžioja stabmeldybės klaidoje. -- Jis vėl pliaukstelėjo delnais, ir lietuviai su dovanomis iš menės išėjo. Jis kalbėjo toliau vėl maldingai susidėdamas rankas ir šikart pats užsimindamas apie Lengvenį: -- Nesusekami mūsų Viešpaties keliai! Mes suprantame, kad kunigą Leng-

venį ištiko didelė nelaimė, bet ir žinome, kad pats Dievas jį nubaudė už piktadarysčius. Trys broliai mums viską papasakojo. Mes meldžiamės ir dėkojame dangiskajai Apvaizdai, kad per šventą krikštą ji parodė kelią trimis Lietuvos rikiams ir jų šeimoms į mūsų motinos šventosios katalikų bažnyčios prieglobstį.

Tie vyskupo žodžiai padarė lietuviams sle-giantį įspūdį vysk. Mykalojus atvirai džiaugėsi magistro ir savo laimėjimu. Parnus su savo bičiuliais kūrė laiką sėdėjo nudūrė akis, tartum jie patys būtų jautęsi esą kalti dėl Lietuvą ištikusio negando. Ar bebuvu prasmės bekalbėti toliau su vyskupu ir tikėtis iš jo kokios paramos? Jis žiūrėjo į lietuvius ramiomis, geraširdiškomis akimis, visai neslėpdamas savo pasitenkinimo, kad Apvaizda viską taip gražiai surėdė. Šventaragiui dingtelėjo įgalvą atsi-stoti ir išeiti, bet kadangi nejudėjo Parnus, negalėjo pajudėti ir jis, tačiau tas tylėjimas jam pasidarė neapkenčiamas, ir jis prabilo pirmą kartą:

-- Kad trys Lietuvos kunigai ir jų šeimos su-stiprins jūsų malonybės avidę savo krauju, protu ir raumenimis, tai yra jūsų laimikis. Gal už tai, kad jie pabėgo iš savo krašto ir paskum į apiplėšę, iš-draskydami kunigo Lengvenio sodybą ir jį patį iš-sivarydami į nelaisvę, šventoji katalikų bažnyčia juos net ir šventaisiais paskelbs?...

-- Jei tik jie bus to verti. Ne vienas pagonis, priėmęs šventąjį krikštą, tokios Dievo malonės susilaukė, -- nuo vyskupo veido dingo geraširdiškumas, ir jis tuos žodžius tarė kietai ir sausai. -- O be to, tegul jaunas kunigas neužmiršta, kad visi trys broliai paprašė magistrą užtarimo ir globos ir kad pats, būdamas geras krikščionis, jis negalėjo atsakyti skriaudžiamiesiems pagalbos, -- vyskupas vangiai šypstelėjo. -- Juk jiems visiems kunigas Lengvenis ruošė pražūtį.

Šventaragis suprato kad pokalbis tokioje plot-mėje bus ne kas kita, kai vandens grūdimas pies-

toje. Patys lietuviai Lengvenio neteisino ir galvojo savybėje, kad jis pateko į nelaimę tik dėl savo paties neatodairos. Jei norėjai perkalbėti vyskupą, reikėjo bandyti iš kitos pusės. Šventaragis žvilgtelėjo į Parnų laukdamas, kad jis vėl paimtų žodį, bet jis tik murmtelėjo: -- Kalbėk! -- ir vėl liko sėdėti kaip stebėtojas. Toks jo laikymasis Šventaragi nustebino, bet jis neturėjo laiko apie tai galvoti ir vėl kreipėsi į vyskupą:

-- Mūsų malonybė pasidžiaugei, kad tarp Lietuvos ir Livonijos klestinti taika. Džiaugiamės ir mes, bet argi kunigo Lengvenio pilies užpuolimas apiplėšimas ir jo paties paėmimas nelaisvėn laikytinas taikos žygiu? O juk tam žygiui vadovavo pats magistras.

-- Tai yra trijų brolių šeimyninis reikalas, -- nusišypsojo vyskupas.

Šventaragis vėl staiga susimetė, kad neprasminga kaltinti magistrą, nes vyskupo akyse jis teisus ir gal net didvyris, pasitarnavęs ordinui ir bažnyčiai. Tuomet Šventaragis nusprendė nebeikalbėti užuolankomis, o tarti atvirą, tiesų žodį:

-- Mes suprantame, kad šiuo metu jūsų malonybei gal ir nėra jokios naudos parenti mus kunigo Lengvenio byloje, betgi su tuo kivičiu nesibaigia Lietuvos ir Livonijos reikalai: gyvenant kaimynystėje, spręstinių reikalų visada atsiras. Mūsų valdovas labai atsidėjęs seka kunigo Lengvenio bylą ir tikriausiai neužmirš, kas tame ginče bus jo draugas, kas priešas. Mūsų žmonių ismintis sako: kaip tu man, taip aš tau.

-- Mano sūnau, imi skelbti pagonybę mano rūmuose! -- vysk. Mykalojus šypsojosi, dėdamasis persigandęs.

-- Jei būčiau pasakęs, kad ranka ranką plauna, ar ir tai būtų pagoniška išmintis? -- nusišypsojo ir Šventaragis.

(Bus daugiau)

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIONAS

Kraštutinė negrų Black Panther organizacija, veikianti valstybiniais pagrindais (yra ministras pirmininkas, gydybos, finansų, vidaus reikalų ir kt. ministrai) šiandien savo ekstremistiniiais darbais ir žygiais figūruoja žiniuose. Prie progos, idomu kad organizacijos buvusio "ministerio pirmininko" Elderidge Cleaver žmona taip pat radoprieglobstį Kuboje, bėgdama nuo grėsiančios teisminės bausmės. Vienas iš paskutinių Black Panther žygių siejasi su prastomis, vaikams skirtomis spalvavimo knygutėmis.

Spalvavimo knygutės, žinoma, nieko blogo — jeigu jos neskatintų juodus vaikus žudyti baltus policininkus. Pagal San Francisco policijos teigimus Washingtono apklausinėjimuose, jas dalino Black Panthers organizacija nemokamose pusryčiuose juodukų vaikams. Pusryčiai buvo finansuoti išprieivartautais maisto produktais iš įvairių baltų prekybininkų. Pastebėtina kad visuose knygutės paveikslukuose baltieji pavaižduoti kaip kiaulės su iltimis.

Spalvavimo knygutėje taip pat randasi sekanti iliustracija, pavadinama "Broliai ir seserys atlygina baltiems prekybininkams išnaudojusiems juodus žmones".

Šiuo atveju tolimesni komentarai tikrai nereikalingi — čia paveikslas, apibūdinantis Black Panther organizacijos tikslus, vertas tų dažnai minimų tūkstančio žodžių.

FORGE SHOP
HELP WANTED

Machine burner, Butt welder operator, Utility workers. Apply in person. ADVANCED COMPOSITE & FORGING CO. 22600 Nagel Ave., Warren, Mich. (50-59)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMENTOOL AND DIE MAKERS
MACHINE REPAIRMEN
PIPE FITTERS

1ST & 2ND SHIFT

Journeyman's card or 8 years industrial experience

also

Time Study men experienced

1ST SHIFT

Excellent wages and working conditions. Non contributory pension group insurance plans.

Apply Employment Office

THE PRESTOLITE CO.

Division of Eltra Corp.

Morton and Backus Sts., Bay City, Michigan

An Equal Opportunity Employer

(52-58)

AUDRA LAKEWOODE (2)

VIENA MINUTĖ IR ILGA NAKTIS

Jau tikrai temo. Prasidėjo žvakių medžioklė. Žmona kažkur sugraibė porą. Visada tikėjau, kad namie reikia laikyti baterijinį radijo priimtuvą tokiam atvejui, kaip dabar.

FM bangos, perkūnijos metui naudingiausios, neveikė — baterijos apsilypusios. Ieškojau stoties WERE, kurios dažniausiai klausaus dėl objektyvesnių žinių. Neveikė. Sukinėjau į visas puses — visur tas pats pakrikusių nervų produktas — klyksmas bandomas vadinti muzika. Erotika ir "pogrindis" — griaukim senąją tvarką. Koks puikus akompaniamentas katastrofai, kokia žavi paguoda nukentėjusiems! Jokių žinių, jokių informacijų. Pagaliau kažkur dešiniame skale gale galės pagavau pranešimą: "Downtown is complete mess!" Ir nieko daugiau.

Kur dingio šaunioji amerikinių reporterių armija, įvykio vietoje atsirandanti per kelias minutes? Ne, čia nebuvo riaušės ir žmonių turto deginimas, kur reporteriai kartais atsiranda net prieš įvykių pradžią. O gal ir visas miestas užverstas, kaip mūsų rajonas — jie negali pasiekti stočių? Kodėl neinformuoja telefonais? Gal ir tie visur neveikia? Gal esame visiškai atkirsti nuo pasaulio? Tik stotys automatiškai kartoją tą patį klyksmą?

Pagaliau veik už poros valandų suradau WERE. Kalbėjo ne reguliarios, bet dienos programos vedėjas Bill Randall. Stoties antena buvusi nutrenkta, tad atsiprašęs už tylą, kol sutvarkė. Ir štai, dabar du telefono numeriai, kuriais šaukti stotį būtiniausios pagalbos reikalu — ligoninės, gaisro ir t.t., o stotis nukreips kur reikia.

Audros smūgio metu jis buvęs Lakewoodo parke, kur netrukus turėjo prasidėti koncertas. Matęs tragediją. Dešimtys, o gal ir šimtai žmonių sužeista, kai kurie, atrodo, gana sunkiai. Gabenami į Lakewoodo ir šv. Jono ligonines. Pats Lakewoodas žiauriai nukentėjęs — gatvės vietomis visiškai užgriautos. Daug detalių jis negalės papasakoti, nes skubėjęs į stotį. Dabar suradęs keletą jaunuolių talkininkų, ir štai du telefono numeriai: talkininkai priiminės pranešimus, ir mes skelbsime, kas iš tikrųjų mieste nutiko. Skambinkite ir informuokite, nes jis tikęs, kad žmonės susirūpinę savo artimųjų likimu kitose miesto dalyse — taip galėsiu susiorientuoti. "Forget now about commercials" įterpė, matyt, atsakymą į inžinieriaus klausimą ir vėl pakartojo du telefonų numerius, kuriais skambinti pagalbos reikalu.

Dabar pradėjo ryškėti tragedijos apimtis. Vos ne visas miestas su priemies-

Jonas Pranas PALUKAITIS

čiais be elektros, tik gatvėse pilna blykčiojančių laidų. Telefonai iš dalies veikia. Gatvės vietomis užlietos vandens — kai kur patiltėse jo kelios pėdos gylio. Žiauriausiai nukentėjęs rytinės dalies priemiestis Wiloughby, kiek mažiau vakarinėje pusėje Lakewoodas (vėliau pasirodė, kad būta atvirkščiai). Žmonės susirūpinę savo vaikais, kurie išsištyti į kaimynines vasaros stovyklas. Ne, dar neturim žinių, klausytojai iš tų rajonų informuokite. Kaip toli nuo jūsų ta stovykla? Dvi mylios? Kad ir nieko baisaus ties jūsų namais, susimildamas pavažiukite — ar galite? — iki stovyklos ir duokite tikslų pranešimą. Ačiū!

Ką sako oro biuras? Nėra pranešimų? Kažkas kažkur netvarkoj su mūsų žinių sistema — aš važiauvau jau po audros smūgio ir vis tebegirdėjau per radiją kartojamus pranešimus "galimas lietus, vėjas 15-20 mylių iš pietvakarių". O vėjas jau prieš dvidešimt minučių buvo smogęs iš šiaurės gal 80-100 mylių greičiu.

Įsiterpia klausytojo balsas, pranešas apie naują audrą, tornado stiprumo, artėjančią nuo Toledo (gal tai buvo radijo mėgėjas, turėjęs ryšį su tikslia informacija šaltiniu, nes jis dar keletą kartų gana tiksliai informavo apie padėtį Toledo, Detroito, Sandusky). Ne, mūsų oro biuras dar nieko nesakė (jis paskelbė išspėjimą, kai antroji audra jau buvo pasiekusi vakarinius priemiestius; laimei, ši nebuvo tokia stipri).

Stotyje atsiranda rytmetinės programos vedėjas Howi Lund. Jis turėjo vadovauti koncertui Lakewoodo parke. Pasakoja, kaip ten bandęs atgaivinti iš po medžio ištrauktą ir ant jo rankų mirusią jauną moterį. Tokio dramatiško pasakojimo nebuvau per radiją girdėjęs (tai buvo kaimynų duklė studentė, ir tėvai, nieko nežinodami, jos iki ryto ieškojo parke). Bet jo retu tembru skambančio balso neatpažinau — taip pasikeitęs buvo iš susijaudinimo.

Skaitomas tik gautas AP pranešimas: Clevelandą ir apylinkes palietė audra su žalingais vėjais; padaryta turto nuostolių, yra sužeistų, niekas nežuvo.

Tai užkaičino programos vedėją: "Negali būti! Aš pats mačiau ir kolega Howi Lund štai pasakojo. Vyrai, skambinkite į ligonines!"

Taip, Lakewoodo ligoninėn atvežti trys jau mirę, kelių gyvybė ant plauko, šv. Jono ligoninėn — du. Sužeistų daug, jų niekas neregistravo, jo pirmosios pagalbos leidžiami namo, nėra vietų ligoninėse...

Taip tęsėsi ištisą naktį, nes tornadų pavojaui buvo atšaukti tik 7 valandą ryto.

Šeiminkams temstant iš kažkur parėjus, sužinojome, kad jų telefonas protarpiais veikė. Prasidėjo bandymai susirūšti su vaikų butu. Jokio atsakymo kelias valandas. Pagaliau prieš vidunaktį atsiliėpė marti. Vos beiskalbanti iš susijaudinimo. Tik grįžę namo iš Edgewaterio parko, kurin nuėję su kaimynais ir būriu vaikų. Stovėję ant kalnelio po medžiu. Kaimynai, palikę pasaugoti vaikus, nuėję atsigerti. Tuo metu smogusi vėtra. Vyres-

nioji mergaitė buvusi vėjo pagauta ir trenkta į netoliese stovėjusį automobilį. Marti instinktyviai pastūmusi vaikus ta kryptimi ir šokusi gelbėti. Tuo metu lūžęs medis, po kuriuo stovėjo. Sūnus su kitais vaikais šokęs nuo medžio kita kryptimi. Taip pasimetę. Tris valandas per liūtį ir tamsą lakstę, vieni kitų ieškodami ir klausinėdami besiblaškančioje minioje, kol minia praretėjo ir jie susirado. Dar ir kitą rytą vaikaičiai nebuvo atsigavę iš išgąsčio.

Tokių audros perskirtų šeimų parkuose klaidžiojo šimtai.

★ Gana nedaug laiko praėjus nuo audros pradžios, per radiją pasigirdo šaukimai Tautinės gvardijos nariams rinktis į kareivines. Dar prieš sutemą pirmieji jų pasirodė gatvėse, pradėdami valymą.

Dirbo jie be paliovos tris naktis ir dvi dienas, vėliau jau talkinami vietos ir iš kitų miestų iškviestų elektros bendrovių darbininkų bei lėtai iš streiko pradėjusių grįžti Lakewoodo tarnautojų. Bet pasigėrėjimą kėlė tik Tautinės gvardijos darbingumas.

Per tris dienas buvo pravaltytos gatvės, didele dalimi atstatytas elektros tiekimas, vos ne visa telefonų sistema. Bet galutinai viskas baigta būsiu tvarkyti tik per tris savaites. Nuostoliai milijoniniai.

Tai žiauriausia audra Ohio istorijoje, palietusi visą Erie ežero pakrantę nuo Toledo iki Pensilvanijos sienos. Dalis vietovių, kaip Toledo, Sandusky, Lakewood ir Perry (netoli mūsų miestų mėgstamo Painesville paplūdimio), nukentėjo iš karto, kitos, kaip Norwalk ir Vermillion, vėliau, lūžus užtvankoms ir užplūdus staigiams potvyniams.

Apie audrą išspėjimų iš anksto nebuvo. Oro biuras kitą dieną aiškinosi, kad jiems buvusi žinoma iš vakarų atslenkanti audra, tačiau išspėjimą nusprendė skelbti tik 7:50, o audra smogė už septynių minučių. Dabar posėdžiaujama ir aiškinamasi, kas kaltas.

Žinių tarnyba pasirodė visiškai pakrikusi. AP perdavė visai Amerikai skandalingai netikslų pranešimą tik už 4 valandų. Vietos radijo stotys visą vakarą užsiiminėjo "svarbesniais" reikalais. Abu laikraščiai net kitą dieną neturėjo bendro vaizdo, vertėsi daugiausia fotografijomis, kurių didžioji dalis buvo imta iš tos pačios artimiausios Clevelandui skersinės gatvės su tuo pačiu automobiliu, kai tuo tarpu už kelių žingsnių buvo tikrai įspūdingesni namų.

Vienintelę šviesią išimtį sudarė minėtas Bill Randall, prie kurio vėliau prisijungė eilė kitų tos pačios WERE stoties bendradarbių, kuris niekada anksčiau nėra dirbęs žinių tarnyboje, nėra buvęs reporteriu, bet, ištikus reikalui, pralenkė šimtus jų.

Dr. Aldona Labokienė už šią spalvotą grafiką laimėjo Illinois kolegijų meno parodoje pirmąją premiją.

BOSTONE GRAŽIAI PAGERBTA
J. TUMAVIČIENĖ

Birželio mėn. 21 d. Bostono Sandaros kuopos iniciatyva buvo surengta gražus J. Tumavičienės pagerbimas. Bostono Amerikos Lietuvių Draugijos didžioji salė buvo pripildyta įvairaus amžiaus, įvairių profesijų Bostono ir apylinkės lietuvių. Specialiai į šį pagerbimą atsilankė SLA Centro Valdybos pirmininkas P. Dargis ir sekr. B. Pivaronienė.

J. Tumavičienė į šį kraštą atvyko prieš virš 60 metų, pradžia buvo sunki, bet mokėjo savo gyvenimą taip sušitvarkyti, kad jis jai nebuvo sunkus. Liečiant lietuvių visuomeninę veiklą, ji daugiausia dirbo SLA ir Sandaros organizacijose. Bet ji gerbė ir kt. pažiūrų žmones, todėl visų buvo gerbiama. Už nuopelnus SLA yra išrinkta garbės nare.

Ji buvo viena iš pirmųjų Dariaus ir Girėno skridimo į Lietuvą organizatorė ir rėmėja. Pasikvietus kitus į talką suorganizavo Brocktone ir Norwoode Dariaus ir Girėno žygiui remti Lietuvių Dienas, kurios praėjo su dideliu pasisekimu.

J. Tumavičienė yra daug dirbusi BALFe. Dalyvaudavo BALFo seimuose ir yra buvusi aktyvi Bostono BALfo skyriaus narė ir kuri laiką to skyriaus pirmininkė. Ji yra padėjusi atvykti į šį kraštą apie 100 tremtinių. Pati siuntė ir kt. ragino siųsti pagalbą Vokietijos gyventojams lietuviams. Ir kai pirmieji tremtinių transportai pasirodė Bostono uoste, ji visada dalyvaudavo jų sutikime, ne vienam iš jų parūpino nakvynės, o vėliau darbus ir butus. Tas jai nebuvo sunku atlikti, nes turėjo daug pažinčių lietuvių ir amerikiečių tarpe.

Vėliau įsikūrus skautams ir lituanistinei mokyklai, buvo viena iš jų duosnių rė-

J. Tumavičienė.

mėjų. Tur būt retai kuri skautų mugė ir lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė būtų jos pamiršta. Todėl nenuostabu, kad šio pagerbimo proga ji yra gavusi iš Kanados, Vokietijos ir visų Amerikos kampų virš 100 telegramų ir raštu sveikinimų.

Nors dabar J. Tumavičienė yra ligos ir senatvės palaužta daugiausia gyvenimo dalį praleidžia lovoje, bet ir toliau telefonu nenutraukia ryšio su vietos lietuviams. Ir toliau teiraujasi kaip pavyko minėjimai, parengimai ir t.t. Visa džiaugiasi, kai jie praeina pasisekę.

Pagerbimo oficialioji dalis pradėta Amerikos ir Lietuvos himnais maldą atkalbėjo lietuvių parapijos klebonas kun. A. Baltrušius. Pagrindinę kalbą pasakė SLA prezidentas P. Dargis, toliau žodžiu sveikino SLA sekr. B. Pivaronienė, kun. A. Kontautas, adv. Z. Salnienė, Bostono viešųjų mokyklų atstovė, skautų, BALFo, L. Bendruomenės, Karių "Ramo-vės" atstovai. Raštu sveikino daugelis Bostono lietuvių organizacijų, o taip pat net iš kt. valstybių, kurių dėl vietos stokos neįmanoma visų išvardinti.

Mening programą atliko sol. Liepa, akompanuojant dr. J. Vasyliūnui. Programai vadovavo inž. A. Čaplikas — Sandaros Centro V-bos vicepirmininkas.

Baigiant linkėtina p. J. Tumavičienėi sveikatos ir kartu užtikrinimo, kad Amerikos lietuviai už jos didelį nuveiktą lietuvišką visuomeninį darbą jos niekada nepamirš. (m)

STATE OF NEW JERSEY
DEPARTMENT OF COMMUNITY AFFAIRS
HOUSING FINANCE AGENCY

HAS IMMEDIATE OPENINGS IN THE NEW JERSEY MODERATE INCOME HOUSING PROGRAM.

FIELD INSPECTORS: EXPERIENCED IN THE SUPERVISION OR INSPECTION OF ALL PHASES OF CONSTRUCTION OF HIGH-RISE MULTIPLE DWELLINGS.

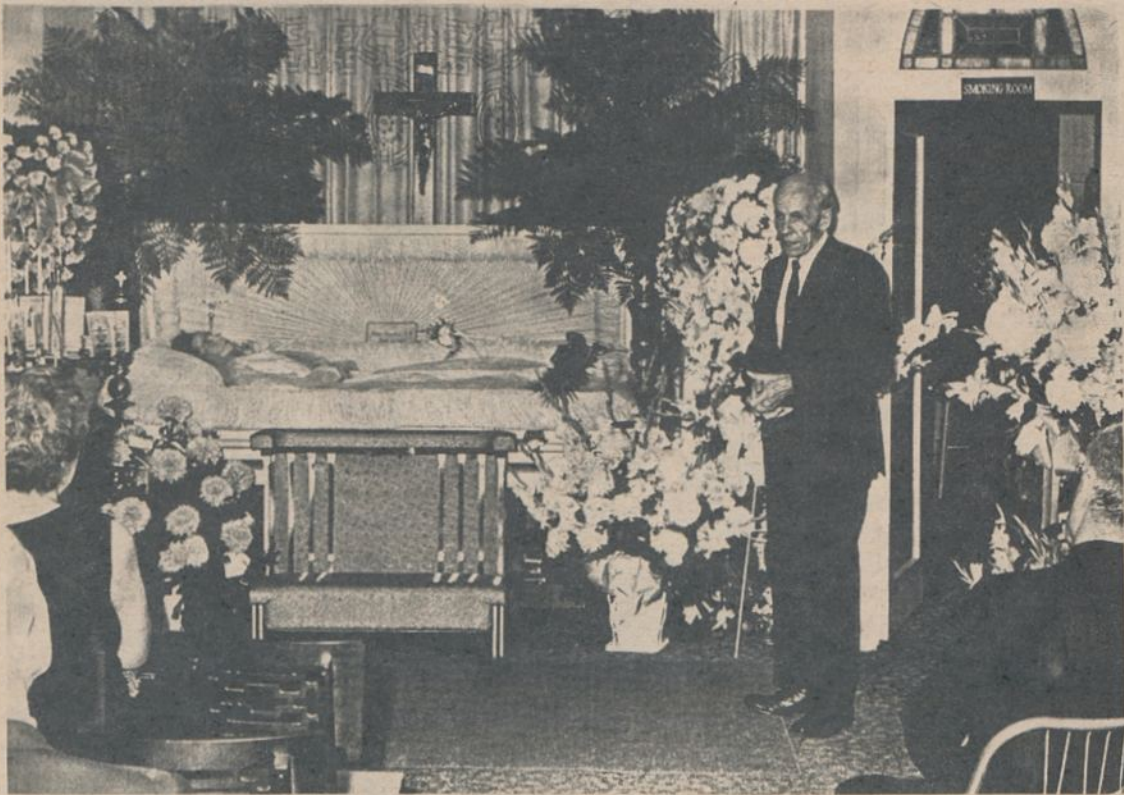
DIRECT ALL REPLIES TO:

MR. GEORGE FEDDISH, DIRECTOR OF TECHNICAL SERVICES

NEW JERSEY HOUSING FINANCE AGENCY

101 OAKLAND ST., TRENTON, N. J. 08618 (609) 292-6655

(55-57)

Dr. Povilas Legeckas taria atsisveikinimo žodį prie dr. Lidijos Stanaitienės karsto Šalinskių šermentinėje New Yorke birželio 29 d.

A.A. Dr. Lidija Stanaitienė

Mirtis, kaip įsismaginęs plovėjas per rugiapiūtę, negailestingai retina mūsų senosios kartos atstovų eiles. Š. m. birželio mėn. 26 dieną, šeštą valandą vakaro, savo dukters bute, Ridgewood, Queens, tyliai kaip pavargusi gėlė užmerkė akis amžinam miegui dr. Lidija Stanaitienė-Zinkelytė.

Atsisveikinimas su dr. L. Stanaitiene įvyko sekmdienį, birželio 29 dieną, 8 val. vakare, Šalinskių šermentinėje, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.

Lidija išsėjos sidabrinės spalvos karste, ant šviesiai mėlyno aksomo, apengta melsva ilga suknele. Ties jos kojomis gulėjo žiupsnelis žemės iš Lietuvos ir raudonų rožių puokštė.

Pradedant atsisveikinimą prie gėlėmis apsupto karsto, kun. Antanas Račkauskas sukalbėjo rožinį, asistuojant kun. Geiščiūnui. Po maldų kalbėjo dr. Povilas Legeckas, kuris atsisveikino su velione New Yorke Lietuvių Gydytojų Sąjungos vardu, o taip pat savo ir savo sesers dr. Marijos Legeckaitės vardu, patiekdamas apie dr. L. Stanaitienę šias biografines žinias:

Lidija gimė 1892 m. balandžio 21 dieną, savo tėvų gražiame dvare prie Daugpilio. Neilgai jos vaikiškas gyvenimas buvo laimės ir džiaugsmo kupinas. Mirtis anksti pradėjo belstis į jos gyvenimą. Ji buvo tik penkerių metų kai mirė jos mamytė, buvusi kunigaikštaitė Vera Obolensky. Liko mažutė Lidija bonų ir gubernančių priežiūroje, pasigėsdama ir skausmingai ilgėdamasi motinos meilės.

Jai dar tebelankant gimnaziją tragiškai žuvo jos mylimas vyriausias brolis, o jį greitai pasekė, širdies smūgio ištiktas, jos tėvelis Jonas.

Turbūt ta, niekeno nesulaikoma, mirties pergalė jos šeimoje buvo viena iš priežasčių sukėlusį Lidijoje norą studijuoti mediciną ir pastoti mirčiai kelią. Tačiau,

tais laikais dar nebuvo įprasta moterims studijuoti mediciną ir Lidija, būdama labai muzikali, po ilgų dvejonių pasirinko muziką, įstodama į Konservatorijos fortepiono klasę.

Neilgai studijavusi, ji susipažino ir pamilo, svetur

A.A. Dr. Lidija Stanaitienė.

nublokštą Suvalkijos lygumų sūnų, inžinierių Praną Stanaitį ir už jo ištėkėjo.

1922 m. ji su savo vyru atvyko į Lietuvą. Čia, jo padrasinta, ji įvykdė savo pirmąją svajonę — įstojo į Lietuvos Universiteto Medicinos Fakultetą. Studijavo su pertraukomis, nes augino dukrą Mariną, priklausę įvairioms Labdaros Draugijoms ir turėjo daug su vyro tarnybine padėtimi susijusių pareigų. 1929 m. birželio mėn. 15 dieną ji baigė Medicinos Fakulteto Penktąją Laidą ir 1933 m. rugsėjo 13 dieną gavo Vytauto Didžiojo Universiteto Medicinos Gydytojos Diplomą, pasirinkdama vaikų ligas specialybę.

Baigusi medicinos mokslus Lidija, pradžioje, neįsitraukė pilnai į gydytojos darbą. Tačiau, kai 1936 m. kovo mėn. 20 dieną mirė jos mylimas vyras inž. Pranas Stanaitis, tuometinis Lietuvos Pašto Valdybos Direktorius, ji visiškai atsidėjo gydytojos profesijai. Nuo 1936 m. iki 1938 m. ji dirbo kaip mokyklos gydytoja

Kauno Amatų Mokykloje, vėliau Kauno Aukštesniojoje Prekybos Mokykloje.

Nuo 1940 m. liepos 2 dienos iki 1944 m. liepos pabaigos ji dirbo kaip vaikų gydytoja Kauno Pirmojoje Vaikų Konsultacijoje, kartu pradėjo verstis ir privačia vaikų ligų gydytojos praktika. Priklausė Lietuvos Vaikų Gydytojų Draugijai.

1944 m. rugsėjo mėn., kartu su dukterimi, ji pasitraukė į Vakarus. Apsigyveno netoli Dresdeno, Vokietijoje ir nuo tų metų spalio mėn. iki 1945 m. gegužės mėn. dirbo kaip gydytoja Grossenheimo Miesto Užkrečiamų Ligų Ligoninėje.

Raudonajai bangai persiritus per Grossenheimą, ji stebuklingu būdu išsigelbėjo ir prasimušė į Vakarų Vokietiją, pas savo dukrą. Karui pasibaigus, ji apsigyveno Detmole, okupuotos Vokietijos Britų zonoje ir ten, nuo 1946 m. iki 1947 m. dirbo Detmoldo Sick-Bay, o emigracijai prasidėjus, nuo 1948 m. iki 1949 m. gruodžio mėn. buvo Paderborne Pereinamosios stovyklos gydytoja ir kartu Bad Lippspringe Vaikų Namų gydytoja.

Į Ameriką Lidija atplaukė 1949 m. gruodžio 23 dieną, dar dirbdama kaip gydytoja laivo Sick-Bay.

Visų išgyvenimų ir sukrėtimų paveikta Lidijos sveikata pradėjo silpnėti. Ji dar keletą mėnesių dirbo St. Catharine ligoninėje Brooklyne, Emergency skyriuje, tačiau dėl smarkiai susilpnėjusios klausos nebegalėjo daugiau tęsti savo taip pamėgtos profesijos ir turėjo pasitraukti.

1967 m. gruodžio mėn. ją ištiko antras širdies smūgis ir nors ji išgulėjo apie mėnesį ligoninėje, tačiau sveikatos jau nebeatgavo.

Lidija priklausė New Yorke Lietuvių Gydytojų Sąjungai ir, kol jos jėgos leido, nepraleisdavo nei vieno Sąjungos susirinkimo, vis laukdama kada įvyks sekantis. Su tokiu pat nekantrumu ji laukdavo ir Lietuvių Gydytojų Biuletinio, kurį perskaitydavo nuo pradžios iki paskutinio puslapio.

Lidijai gydytojos darbas buvo visas jos gyvenimas, jam ji buvo atsidavusi visa savo širdimi. Ji labai mylėjo vaikus ir būdavo neišsenkamai kantri su jais.

Lidija buvo gero ir nepaprastai švelnaus būdo, ji galvodavo tik apie kitus, visai užmiršdama save. Neklysiu sakydamas, kad ji šiame gyvenime neturėjo nei vieno priešo. Mes pasigėsimė Tavęs, Lidija, — baigė savo žodį dr. Legeckas.

Sekančią dieną, pirmadienį, birželio mėn. 30 dieną, 9 val. ryto, iš Šalinskių šermentinės Lidijos palaikai buvo pervežti į Apreiškimo parapijos bažnyčią. Čia, klebonas kun. J. Aleksūnas, asistuojant kun. Geiščiūnui ir kun. A. Račkauskui, kuris buvo suteikęs velionei paskutinį patepimą, atlaikė gedulingas mišias. Mišių metu solistas St. Citvaras puikiai pagiedojo Lidijos taip mėgtą Schuberto Ave Maria ir Naujajai "Kai širdį tau skausmas suspaudžia".

Iš bažnyčios, dr. Lidija Stanaitienė buvo nulydėta į Cypress Hills kapines Woodhaven, New Yorke, kur po kun. A. Račkausko maldų, ji atsigulė amžinam poilsiui tarp daugelio ten palaidotų lietuvių.

Giliame nuliūdime ji paliko vienintelę dukterį Mariną ir žentą Zigmą Raulinaičius, giminaite Kunigundą Varenę su šeima Detroite ir nuo jaunystės laikų iki mirties neperskiriamas draugas dr. Jadvygą ir Vandą Urbanavičiūtes.

Išsėkis ramybėje, Brangioji Lidija, taip toli nuo savo mylimo vyro ir pamiltos Lietuvos. M. B. R.

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE

EXPERIENCED

CIM X
TAPE MILL
MILL
UNIVERSAL
GRINDER
TURRET LATHE
TRACER LATHE

54 HOUR WEEK
NIGHT PREMIUM PLUS
LIBERAL FRINGE BENEFITS

Parker-Majestic, Inc.

147 JOS. CAMPAU (at River)
DETROIT, MICH.
(50-59)

WANTED
1ST CLASS SKILLED
TOOLMAKER—GRINDER
Must be able to make form & shave tools, reamers and regrind small tools also

AUTOMATIC SCREW MACHINE
OPERATORS AND SET UP MEN.
For Acme Gridley Multiple Spindle.
Good hourly rate, pleasant working conditions. New plant. Paid group insurance and vacations.
PHILLIPS MFG. CO.
1355 S. Cedar, Holt, Mich.
517 — 694-0491 (53-59)

FOREMAN

For cold heading plant. Must be able to supervise men, products and set-ups on special products.

For Interview
CALL 313-566-4658 — TROY, MICH.
9 a.m. to 5 p.m. (55-61)

JOURNEYMAN TOOL & DIE MAKER

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance.

Day steady work.
For Interview
CALL 313-566-4658 — TROY, MICH.
9 a.m. to 5 p.m. (55-61)

WANTED 1ST CLASS OFFSET PRESSMEN

COLOR LITHOGRAPHY
MUST HAVE EXPERIENCE
MODERN PLANT
MODERN EQUIPMENT
PENSION PLAN
GOOD HOURLY RATE
STEADY WORK

Fisher Printing Company
GALION, OHIO 44833
Phone (419) 468-2428 (56-58)

EXPERIENCED OFF HAND GRINDER ON SPECIAL CUTTING TOOLS.

DAYS, STEADY WORK, TOP WAGES & BENEFITS.
Call Mr. Miller (313) 863-3332 (56-59)

Su laimikiu ir žvejonės... V. Gerulaitis Blue Water Manor vasarvietėje. V. Maželio nuotrauka

Kaip surasti savo draugus

Telefonų knygoje. Tai greičiausias, lengviausias būdas surasti jums reikalingus telefono numerius.

Pasižiūrėkite toje knygoje, taipgi, informacijų apie suradimą numerių kitose tolimesnėse vietose, skubos įvykių numerius, tolimų vietovių papigintų kainų valandas. Ir daug ko daugiau. Geras skaitymas, kada to prireikia.

Ohio Bell

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue 936 East 185th Street
361-1763 531-7770

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
INSURED SAVINGS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

MINĖS SIDABRINĖ JUBILIEJŲ

Balfo Clevelando skyrius visada pasižymėjo šalpos veikloje, kaip gėrybių taip ir pinigų sutelkimu. Paskutiniųjų metų vėjus buvo rekordinis — virš 4000 dol. grynais pinigais ir 120 porų naujos avalynės (dovana Salamander krautuvės savininko Br. Gražulio).

Bendrai Clevelando sk. savo egzistavimo laikotarpyje yra sutelkęs 80,000 gėrybėmis ir 45,000 grynais pinigais. Tai didelis clevelandiečių įnašas Balfo šalpos reikalams, kurį atliko aukotojai ir sk. valdybų darbuotojai.

Atžymėti Balfo 25 metų jubiliejų, aukotojus ir darbuotojus, Clevelando sk. valdyba paskutiniame savo posėdyje nutarė šią sukaktį iškilmingai minėti š. m. lapkričio 29 ir 30 dienomis. Tomis dienomis numatytas ir Balfo direktorių suvažiavimas Clevelande.

Valdyba buvo painformuota apie įvykusio Balfo seimo nutarimus, skyrių seime atstovavo Valdybos pirm. E. Stepas ir F. Eidimtas. Posėdis vyko p. J. ir E. Stepų bute, dalyvaujant valdybai pilname sūstate.

Balfo Clevelando sk. valdybą jau antri metai sudaro: Ed. Stepas — pirm., F. Eidimtas — pirm. pavaduotojas, V. Akelaitis ir Buknys — išdininkai, A. Puškorūtė — sekret., Keženis ir V. Kasakaitis — nariai.

(fe)

• William T. Gerald, Society National Bank Cleveland viceprezidentas paskirtas manageriu Ten-O-One Euclid Avenue skyriaus nuo liepos 1 d. vietoj pasitraukiančio į pensiją Lester L. Wilson.

Williams T. Geraldas jau 18 metų yra bankinėje tarnyboje ir pernai buvo išrinktas viceprezidentu.

Society National Bankas

savo skelbimais jau eilę metų remia Dirvą.

• Antanas Garmus su žmona, šiuo metu keliaujas po pietines Amerikos valstijas, siūnia sveikinimus iš saulėtos Floridos, kur žada praleisti dar dvi savaites. Rašo, kad vanduo esąs 80 laipsnių ir Florida tikrai verta "saulėtosios Floridos" vardo.

• Draugijų atstovai kviečiami į pasitarimą Lietuvių salėje, trečiadienio vakare, liepos 16 d., 7:30 val. apsvartyti vysk. A. Deksnio pakvietimą į Clevelandą.

ALT Skyrius ir LB I ir II Apylinkės

METINIS PIKNIKAS

Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas rengia savo tradicinį metinį pikniką St. Joseph Parke, ant White Road. Ta smagi gegužinė yra tik nariams, niekas nebus įleistas be nario kortelės. Nario kortelės reikia įsigyti Lietuvių salėje iš anksto.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
CLEVELANDO SKYRIUS

Dėl atostogų bus uždarytas nuo liepos mėn. 4 dienos iki liepos mėn. 29 dienos.

787 E. 185 St.
Cleveland, Ohio 44119
Tel. 486-1836

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

MALE

Wanted at once
Experienced
LATHE HANDS.

MUST BE ABLE TO SET UP WORK FROM BLUE PRINTS AND CLOSE TOLERANCE.

Lay Out and Fit Up Men. EXPERIENCED IN STEEL FABRICATION. GOOD HOURLY RATE. STEADY WORK. DAY SHIFT. AGE NO BARRIER.

Boom Boiler & Welding Co.
2514 CENTER ST.
CLEVELAND, OHIO
(54-58)

BUS DRIVERS

Due to an expansion of our fleet of school buses we are in need of full or part time bus drivers. The first driver training school will begin immediately. Additional sessions will be held through July.

Contact Mr. Robert Penley
Director of Transportation
Orange Local School District
216 — 831-8600
(54-60)

FEMALE

ATTENTION! NURSE

RN's Full Time Positions open. All shifts. 238 bed geriatric facility. Excellent salary, contact Nursing office, Forest Hills Nursing Home, 268-3800. An Equal Opportunity Employer (54-61)

VIENŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Savanoris kūrėjas, Vyties Kryžiaus kavaličius, kapitonas Jonas Ignatavičius-Ignas mirė 1968 metų liepos 20 dieną. Palaidotas Visų Sielų kapinėse.

Už jo sielą šv. Mišios bus naujos parapijos bažnyčioje, sekmadienį, 10 valandą.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti pamaldose.

Nuliūdus žmona ir šeima

Užpraetą pirmadienį Naujosios parapijos salėje įvyko Neringos tunto sueiga, kurios metu buvo padėkota talkininkams, padėjusiems tunto veiklai vystyti. Viršuje tunt. N. Kersnauskaitė (ketvirta iš kairės) tarp skaučių, apačioje svečiai vaišinas.

J. Garlos nuotraukos

JAUKIOS SKAUTIŠKOS PABAIGTUVĖS

Neringos skaučių tuntas surengė viešą ir iškilmingą sueigą šv. Mergelės Nepaliaujamos Pagalbos parapijos salėje liepos 7 d. Tai buvo lyg ir praktiškų tunto metų pabaigtuvės. Šia proga žymią programos dalį pakylėta į garbystymo ir padėkos reikšmę rūpestingiemis bičiuliams bei bendradarbiams.

Gausioms skautėms susirikiavus, atlikta įprotiniai sveikinimai, raportai, tuntininkės įsakymų skelbimas, pakilus vėliavos pagerbimas, malda — Marija, Marija, vėliau Lietuvos Himnas ir kitos kilnios akimirkos. Visa tai puikiai nutaikė pilną svečių salę ir kartais net jaudino. Geras skonis, bendroji darna ir nuoširdumas dažnai tviskėjo žibėjo.

A. Nasvytytės įžodį priima s. fil. Rimg. Nasvytie-

nė, v. s. l. Jonaitienė ir v. s. fil. M. Barniškaitė.

Į v. skilt. laipsnių pakeltos — E. Giedraitytė, D. Nasvytytė, I. Raulinaitytė ir E. Žygaitė. Iškilmė maloni ir džiuginanti.

Pasišventusi savo pareigoms jau per trejetą metų tuntininkė N. Kersnauskaitė trumpą, bet vertingo turinio savo žodį baigė apdovanojimu Skautijos Rėmėjo ženkleliu ištisos eilės asmenų įvairių nuopelnų. Štai pagerbtieji: globą ir pastogę be mokesčio suteikęs kunigas klebonas J. Angelaitis, tunto tėvų komiteto pirmininkas, kantrus, uolus ir darbštus Ignatavičius, komiteto nariai — Gruzdienė, Kazėnienė, Gaižutis ir Januškis, paaukojęs \$500.00 J. Žilinskas, paaukojęs \$195 V. Šniolis, Dirvos redaktoriaus V. Gedgaudas, Draugo bendradarbis V. Rociūnas,

Tėvynės Garsų radijo valandėlės vedėjas J. Stempuzis, talkininkai — Vl. Braziulis, V. Juodvalkis, Vl. Bacevičius ir J. Garla, leidęs naudotis patalpomis sueigoms J. Nasvytis, nuvežęs daug turto į V-tąją tautinę stovyklą ir ten dirbęs E. Rydelis ir nuolat visokeriopą pagalbą teikęs Br. Rekus. Linkėjimai baigti sugiedojus Ilgiausių metų.

Be to, pareikšta padėka skautų vienetų vadovams už gražų bendradarbiavimą: Akad. Sk. Sąjūdžio Clevelando sk. pirmininkui dr. fil. St. Matui, Akad. Skaučių "Šatrijos Raganos" draugovės buv. pirmininkei s. St. Gedgaudienei, Korp. Vytis Clevelando skyr. buv. pirmininkui fil. Pr. Mašiotui, Pilėnų tunto vadovams, Jūrų Sk. Klaipėdos vieneto vadovams, Skautininkių draugovės buv. draugininkėms v. s. Slabokienei ir s. Mocuvienei bei dabartinei draug. s. Švarcienei ir židinio sk. draug. R. Tatarūnienėi.

Prašmatniai įsijungę programon Akad. sk. draug. sveikintojos St. Gedgaudienė ir I. Navickaitė. Gėlių įteikė M. Kižienė. O nemaža grupė akademikų gerokai pastiprino bendrą chorą.

Ir dar tuntininkė pasižiūrė naujai primamomis

į tuntą sesėmis: į Laimutės draugovę — D. Miškinytė, V. Juodišūtė ir D. Vaitkutė, sutiktos draugininkės J. Petritytės, į Aušrinės draugovę — J. Banionytė, sutikta adjutantės J. Ignatavičiūtės ir į Birutės draugovę — L. Juodišūtė, sutikta draugininkės D. Nasvytytės.

Iš kitos pusės dar pagirtinas pažangumo atvejas: tunte išaugusioji D. Kavaliūnaitė jau pereina į Akad. sk. draugovę. Tuntininkė didžiuojasi, kad tatai pasiekta. Naująją akademikę sutinka draug. vicepirminke I. Navickaitė.

Grįždama į esmingus veiklos akstus, tuntininkė pacitavo truputį svarbių lordo Baden Powell'io minčių, tartum pagrindinių aukštesniems tikslams siekti gairių. Bevystydama šią temą kryptį, tuntininkė dėkingai pristatydino žymesnias vadoves: vyr. skaučių draugininkę Reg. Nasvytienę ir adjutantę D. Kavaliūnaitę, Birutės draugovės globėją A. Muliolienę ir draugininkę D. Nasvytytę, Aušrinės draug. adjutantę J. Ignatavičiūtę, Laimutės draug. draugininkę J. Petritytę ir tunto egzaminuotoją M. Kižienę.

Savaime aišku, sueiga papuošta meniškais įtarpais. B. Brazdžionio — Iš tavo rankos — deklamavo L. Švarcaitė. Choras dainavo: O tėvyne, ar žinai, Sesės skautės, saulutė mums nušvito, Neišėik, neišėik tu iš sodžiaus ir šauniai Neringa žygiuoja. Praskambėjo tikrai nuotaikingai. Gitara lydėjo D. Kavaliūnaitė. Čia tiek vertimai iš kitų kalbų, tiek viena kita originali dainelė yra kuklios N. Kersnauskaitės kūryba. Gera, kad talentingi žmonės esą kuklūs, nors tai — deja, retas faktas.

Daug brangintino turinio, taikomo tiesiai į širdį, pateikta per trumpą laiką.

Baigoje tuntininkė paragino visas skautes važiuoti į vasaros stovyklą Kanadoje, Tėvų Pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje nuo rugp. 3-os iki 11-os d. Ten dalyvaus ir Pilėnų tuntas.

Galų gale, visiems drauge su svečiais sudarius skautišką, nepaprastai didelį ratą, sugiedota Sutelk mus, Viešpatie. Visuotinis santykių suartėjimas bendrino visus ir ugdė kilumą.

Dar kiek pabendrauta gardžiose vaisėse, pačių skaučių parūpintose ir "patarnaujamose", kai kurioms mamytėms meiliai prisidedant.

Šitoks parengimas labai tinka šeimos ir švietimo metams. Lietuviybės skiepijimas pavyzdingas.

Vladas Braziulis

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiai įteikti data: 1969 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui 300 dolerių premija bus įteikta 1969 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TARŠI PABALTIEČIŲ DIPLOMATAI

Lietuvos atstovo J. Kajecko kvietimu liepos 8 d. įvyko Baltijos dipl. atstovų pasitarimas Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone. Jo metu buvo pasiinformuota ir pasitarta einamaisiais reikalais.

• **Dr. Vladas Šimaitis**, ALT Valdybos sekretorius, dalyvavo Lietuvių Katalikų Susivienijimo 64-tame Seime Waterbury, Conn., kur buvo perrinktas tos organizacijos išdo globėju. Ta proga jis drauge su ALT Garbės Pirmininku Leonardu Simučiu aplankė vietinius ALT skyriaus pirmininką A. Čampę, vicepirmininką V. Kuzmicką, pasimatė su M. Andrikyte, muziku A. Aleksiū ir visa eile kitų vietinių veikėjų.

Su visais draugiškoje nuotaikoje buvo pasitarta artėjančio Lietuvių Kongreso Detroite reikalais ir ALT organizacijos stiprinimo klausimais.

• **Nelson A. Rockefeller**, New Yorko gubernatorius, maloniai sutiko būti septyntojo Amerikos lietuvių kongreso garbės komiteto nariu.

Į garbės komitetą, taip pat įeina JAV Kongreso atstovai Samuel Stratton ir Frank Horton.

• **Venezuelos Lietuvių Bendruomenės** atstovų suvažiavime š. m. liepos mėn. 5 d. Caracase, kuriame asmeniškai dalyvavo 33 atstovai iš visų penkių apylinkių ir keturiems prisiuntus raštiškus įgaliojimus, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos pirmininku vienbalsiai perrinktas inž. Vladas Vencuskas.

• **Julius Paknis**, Schuyler Savings and Loan Assn. Kearny, N. J., Chairman of the Board, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 10 dolerių.

• **Mykolas Vaidyla**, Sandaros redaktorius, po ilgos ir sunkios ligos, grįžo iš ligoninės ir namus ir jau pradėjo dirbti laikraščio redakcijoje.

• **A. Kušlis**, iš Water-town, Conn., atnaujindamas prenumeratą, pridėjo 10 dolerių Česlovo Gedgaudo knygos "Mūsų praeities paieškant" išleidimui parenti.

• **Lituanus**, anglų kalba leidžiamas žurnalas, minėdamas 15 metų sukaktį, skelbia vąj su ypatingom dovanom. Kiekvienas atnaujinęs prenumeratą ar iš

naujo užsiprenumeravęs ir atsiuntęs 5 dolerius, gaus nemokamai šampano bonką, kurią turės atsiimti Chicagoje vienoj iš Kane Beverage krautuvių. Šis vąjus baigiasi š. m. rugsėjo 1 d. Prenumeratą siųsti šiuo adresu: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690.

VASYS AKCIŲ
BROKERIS

Didelis skaičius lietuvių įsitraukė į rizikingą, bet kartais labai pelningą, akcijų prekybą. Akcijas pirkti ir parduoti galima tik per biržų brokerius. Ligi šiol Chicagoje mes neturėjome tokių brokerių, su kuriais galėtumėm lietuviškai savo investavimų reikalus atlikti. Štai dabar išlaikęs atitinkamus egzaminus ir atlikęs praktikos darbus, Chicagoje brokerio profesija pradėjo verstis mūsų žinomas sportininkas Arūnas Vasy, sūnus aktyvaus ALT S-gos Cicero skyriaus nario Broniaus Vasio-Vasiliausko. A. Vasy šiuo metu yra narys Howe, Barnes & Johnson, Inc. investavimų bendrovės, 208 So. LaSalle St., Chicagoje.

REGISTRUOKITĖS Į NEO-LITHUANŲ STOVYKLĄ

Prieš keletą savaičių, Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba išsiuntinėjo visiems korporantams, kurių adresai buvo žinomi, prašymą, kviesdama dalyvauti Korp! Stovykloje (š. m. rugpiūčio mėn. 23 d. iki rugsėjo mėn. 1 d., L. P. Ambutų vasarvietėje: Potofawattamie Resort, Route 3, Box 400, Benton Harbor, Michigan 49022), ir savo aukomis įsijungti į Korp! Klestėjimo ir Stovyklos Fondą.

DETROIT

LAIMĖJO DIRVOS PRENUMERATĄ

Šiemet birželio 15-22 dienomis Dainavoje įvyko LSST suruoštoji šaulių kultūrinė savaitė. Tarp įvairių paskaitų, šaudymo varžybų, Joninių žavimų, buvo ir dovanų laimėjimai. Be ori-

— Mes dažnai galvojame, kad pasaulis yra apie mus gerai informuotas. Turėdamas progos susitikti su daugeliu užsieniečių, aiškiai matau, kad labai mažą jų dalelę žino pakankamai apie Lietuvą, jos praeitį ir dabartį. Labai retų kraštų mokyklose yra užsimenama apie Lietuvą ir mums tikrai reikia tuo klausimu dar rimčiau susirūpinti. Jei pasaulis apie mus žino ir kalbės, rusams niekuomet nepavyks savo nuožmios okupacijos pateisinti.

Todėl aš labai sveikinu Lietuvos Nepriklausomybės Fondo ryžtį imtis rizikos ir atsakomybės tokį rimtą veiklą "Lithuania 700 years" išleidžiant. Būtų gerai, kad šis veiklas būtų išverstas ir į prancūzų, ispanų ir vokiečių kalbas, — sako VLIko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas liepos 4 d. Dirvoje.

— Mums ypač reikia susirūpinti visa plačiausia li-tuanistika anglų kalba, reikia įtempti visus išteklius ir angažuoti visas plunksnas, kad knygų, liečiančių lietuvių kultūrinius bei politinius reikalus pasirodytų anglų kalba kiek galima daugiau, — rašo Draugas š. m. gegužės 3 d., nurodydamas anglų kalba informacijos reikšmę.

— Kaip sekasi "Lithuania 700 years" platinimas, — dažnai tenka girdėti pa-

ginalių tapybų, buvo tam tikras kiekis mecenatų dovanotų laikraščių prenumeratų. Dirvos vienu metu prenumeratą dovanavo Vincas Tamošiūnas ir ją laimėjo Aleksandras Mantautas, 38 Sawtell Ave., Brockton, Mass.

Tai gražus pavyzdys, kaip įvairiomis progomis gali būti platinama lietuvių spauda. Mecenatui V. Tamošiūnui Dirva nuoširdžiai dėkoja.

BAIGĖ UNIVERSITETĄ

Šį pavasarį Detroito universitetus baigė ir atitinkamus laipsnius įsigijo lietuviai:

University of Detroit: Bakalauro laipsnį iš sąskaitų — St. Paurazas ir Gintautas Miceika. Elektros inžinieriaus — Saulius Kaulnelis. Architektūros inžinieriaus — Robertas Mažeika.

University of Michigan: Magistro laipsnį iš fizikos — Gediminas Gasperas. Bakalauro laipsnį iš meno — Danutė Miškinytė. Masterio laipsnį iš inžinerijos — Frank Richard Povilaitis.

Michigan State University: Bakalauro laipsnį iš biznio administracijos — Petras Misiūnas.

Wayne State University: Daktaro laipsnį iš chemijos — Raymond Senkus, tema: Polymerization of Absorbed Monomers. Masterio laipsnį iš mechanikos inžinieriaus — Gytis B. Jasas. Medicinos daktaro laipsnį — Kazys J. Jankauskas. Daktaro laipsnį iš teisės (advokato) — Vladas K. Duoba. Bakalauro laipsnį iš biznio administracijos — Algirdas Plečkaitis, Donald V. Mickus ir Josephine Malakauskas. Bakalauro laipsnį iš meno — Rut Valatka. Bakalauro laipsnį ir chemijos — Arūnas Vaitiekaitis. Masterio laipsnį iš pedagogikos — Carl J. Gobis. Masterio laipsnį iš bibliotekos mokslų — Audronė Vaitiekaitytė. (Jg)

LITHUANIA 700 YEARS keliauja po platų pasaulį

EMILIJĄ ČEKIENĖ

klausimų LNF valdybos nariams.

Kaip žinome, šis veiklas buvo pradėtas platinti tik prieš porą mėnesių, o jo išleista 1500 egz. Pirmiausia buvo išsiuntinėta iš anksto užsakiusiems prenumeratoriams, kurie įgalino apmokėti jo išleidimo išlaidas. O dabar, norinčių šį leidinį įsigyti tiesioginiai iš LNF, laiškai su 10 dol. čekiais ateina kasdien ir jiems tuoj pat išsiunčiama knyga. Tačiau maloniausia staigmena buvo vieną dieną gavus iš tolimo JAV krašto tokio turinio laišką:

"Pritariant jūsų atliktam dideliu darbu, išleidžiant anglų kalba knygą, Lietuvą 700 metų bėgyje, esu nusistatęs ir aš šiek tiek prisidėti nuperkant 500 egz. tos knygos ir pavedant Lietuvos Nepriklausomybės Fondui pačiam išsiuntinėti JAV mokslo institucijoms. Čia pridėdamas čekis su linkėjimais LN Fondui sėkmės ugdant lietuviškumą bei tautinį susipratimą."

Tai buvo ne tik maloni staigmena LNF valdybai, bet ir didelė dovana visai lietuvių tautai skleidžiant informaciją apie Lietuvą svetimųjų tarpe.

Kas daugiausia šiuo veikalu domisi? — LNF valdyba gauna klausimų.

Čia tenka atsakyti, kad sprendžiant iš adresų pagal profesiją daugiausia kreipiasi medicinos daktarai, kaip ir visais mūsų istorijos laikais, jų tarpe šį kartą daugumą sudaro moterys gydytojos, kai kurios užsisakydamos vieną egz. sau, o kitą ar net keletą nurodo pasiųsti JAV mokslinei ar politinei institucijai. Tai gražus ir labai naudingas pavyzdys kalbant apie lietuviškos informacijos sklaidimą svetimųjų tarpe.

Taip pat med. gydytojai labai daug prisidėjo prie to veikalo išleidimo anksčiau aukomis, o dabar platinimu. Itin daug pasidarbavo dr. Vladas Ramanauskas Clevelande, kurio iniciatyva ir adv. Julius Smetonos pastangomis šis leidinys jau pristatymo lietuvių visuomenei proga buvo paminėtas amerikiečių vietos spaudoje.

Dr. V. Paprockas vienas iš nuoširdžiausių rėmėjų bei platintojų svetimiesiems New Yorke, kuris nežiūrint savo didelio įnašo į to veikalo išleidimą, išvydus jam dienos šviesą vėl nupirko keliolika egz. savo kolegoms

amerikiečiams. Štai vienas iš daugelio jo gautų padėkos laiškelių, kurį rašo buvusio JAV konsulo švedijoje duktė universiteto profesorė.

"It was extremely thoughtful of you to send the books, which arrived yesterday, and I appreciate it very much. While "overwhelming" in the inscription by Mr. Gerutis may be stretching it a bit, it has been frustrating to look, largely in vain, for works in English on Lithuania and the present volume fills a definite need. And one can, perhaps, hope that it will awaken, as well as reawaken, those who might effectively act on behalf of independence for Lithuania and the rest of Eastern Europe."

Laiškai su pageidavimais įsigyti minėtą leidinį ateina iš viso laisvojo pasaulio pasaulio kraštų, kas rodo, kad lietuvis, nežiūrint kur ir kaip ilgai begyventų atskirtas nuo tėvynės, bet jos niekuomet nepamiršta, siejasi jos laisvės atstatymu ir lietuvių palaikymu svetur.

Laiškai ateina rašyti anglų kalba ir iš senosios kartos užsakymai siųsti ne jiems, bet sūnui ar dukrai dažnai universiteto adresu. Svetimos tautybės žentui ar marčiui, nebemokantiems lietuviškai vaikams ar anūkams. Štai vienas iš daugelio panašių laiškų:

"Lithuania 700 Years, šią knygą prašau prisiųsti, nes turiu berniuką, kuris jau lietuviškai nepaskaito, nes čia mažas miesčiukas, tai savos kalbos nemokina. Jau visi nutautėję. Vadinas lietuvių škulė pradinė, bet viskas angliškai. Taigi mano sūnui bus pravartu pasiskaityti, nes jis teiraujasi radęs geografijoje Lietuvą..."

Be to, ne vienas dar Lietuvoje gimęs, bet jau čia mokslus baigęs ir tarnybne karjerą pasiekęs man pasakojo, kaip įdomu jam buvo šią knygą skaityti ir sužinoti apie lietuvių tautos kilmę, tokią ilgą ir turtingą bei garbingą praeitį iki šių dienų. Aš išdidus pasijutau, sakė, jis esąs tokios senos ir didingos tautos sūnus. Po to, jis dar nupirko ir padovanojo savo keliems bendradarbiams susipažinti su jų "boso" kilmės kraštu.

Gauname ir skubių prašymų kaip dovaną siųsti įvairiomis progomis, nes prašoma siųsti iki tam tikros datos nežiūrint skubių

siuntimo išlaidų. Kartu su užsakymais gauname ir gražių sveikinimo bei padėkos žodžių visiems tiems, kurių pastangomis ši vertinga knyga galėjo išvysti dienos šviesą.

Ko dar iš lietuvių visuomenės tikimasi šio veikalo požiūriu?

Į šį klausimą atsitiktinai tinkamai atsako VLIko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas žodžiai Dirvoje liepos 4 d., kur tarp kitko rašoma:

— Aš džiaugiuosi "Lithuania 700 years" pasirodymu ir tik reikia pasirūpinti, kad tos knygos galimai didesnis skaičius patektų į angliškai skaitančių ne tik lietuvių, bet ir užsieniečių rankas.

Esu girdėjęs, jog viešosios bibliotekos yra įpareigosos nupirkti knygą, jeigu bent trys bibliotekos skaitytojai pateikia pageidavimą raštu knygą gauti. Ši galimybė turi būti mūsų išnaudota ir lietuviai visoje Amerikoje turėtų pravesti kampaniją šio veikalo išplatitimui", — pažymi VLIko pirmininkas.

Pritariant jo mintims norisi itin atkreipti dirbančių JAV bibliotekose lietuvių dėmesį, kad ir jie prisidėtų prie informacijos apie Lietuvą sklaidimo svetimųjų tarpe. Jų dėmesiui primenu, kad birželio 15 dienos numerį Library Journal ši knyga yra jau paskelbta ir skelbimas atrodo taip:

LITHUANIA: 700 YEARS, edited by dr. Albertas Gerutis. Introduction by Raphael Sealey, Department of History, University of California at Berkeley. 488 pages. 16 pages of illustrations. Cloth, \$12.00.

LITHUANIA: 700 YEARS is the first book to appear in the English language that not only "tells" the story of the Lithuanian state (once the most powerful state in Eastern Europe), but succeeds eminently in "explaining" the Lithuanian people. It is the work of some of the foremost Lithuanian historians and scholars on the contemporary scene.

Šį veikalą užsisakant per LNF kainuoja 10 dol. Čekius siųsti: Lithuanian Independence Fund, Inc., 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

Galima gauti ir pas platintojus.

A. A.

VALERIJA VASAITIENEI

mirus, liūdesy likusius vyrą ANTANĄ, dukterį ALDONĄ, sūnus KAZĮ ir VYTAUTĄ su šeimomis ir TADĄ nuoširdžiai užjaučiame

Juozas, Ona ir Vidutė
Raukšiai

Poniai KAZIMIERAI VAIČELIŲNIENEI,
SŪNUMS IR ARTIMIESIEMS, JOS MYLIMAM
TĖVELIUI LIETUVOJE MIRUS, REIŠKIAME
GILIĄ UŽUOJAUTĄ

S.L.A. 20-ta Moterų kuopa
Clevelande

Trijų generacijų vaišės. Birželio 29 d. p.p. Vėbrų namuose Chicagoje įvyko dviguba šventė. Gausios ir šakotos Vadopolų ir Vėbrų šeimos sugūžėję į Vėbrų namus atšventė Petro Vėbros vardadienį ir kartu atsisveikino su Sofija Rukšiene, kuri iš Vokietijos buvo atvykusi aplankyti Vadopolų-Vėbrų giminės. Sofija Rukšienė-Vadopolaitė yra dr. Antano Rukšos žmona. (Sėdi trečioji iš kairės)